z a toto consilio p'ntib; duxim' apponend; Actu z datu die z loco de quib;
in Instro fit mentio ¶ Et nos Gotfridus dei gra Mindensis ecc'e eps q'a o'ib;
contentis z expssis in Instro p'nti cui nra p'ns lra transfigit' p'ntes in con
silio p'uinciali interfuim' eisq; tamq; ualib; z necias eccias ecclesiast' q3 p'sons
z eaz reb; Consensu nr'o p'ehita matura delibacone adhibuim' p nobis
z ecc'a nra p'dca Ideo sigillu nrm in signu p'dci consensus z auctat' a
nobis z a toto consilio p'ntib; duxim' apponend; ¶ Actu z datu die z loco de
quib; in ipo Instro fit mentio Anno dni m°.ccc°. xxvi° ¶ Vniuis p'ntia
visur' z audituris Adolphus dei gra leodien eps salutem z cognoscere ueritate
Nouerit q' qz Ven in xpo pr z dns dns Emmam' Hemmen eps vices nras
gerens in pontificalib; Et Lodoldus de northoff can leodien p'cur' nr in ipo q
silio p'uinciali Reuerendi in xpo p'ris z dni dni Henr' dei gra sce colonien ecc'e
Arepi colonie celebrato de quo in Instro publ'co cui p'ns nra transfigit' lra
fit mentio nomine nro z ecc'e nre interfuerit ac omib; z singulis content'
z expssis in eodem Instro z p'sertim prorogacom statutor' synodaliu boe
memorie dni Engilbti sce colonien ecc'e p'dce Arepi ad totam p'uinciam co
lonien alias q3 in dco Instro content' tamq; valib; z necias eccias ecclesiast'
q3 p'sonis z eaz reb; ¶ Pro nobis z nra ecc'a noie pacurio consenserit
Ideo nos que p ipos in hoc negocio acta sut ratificantes z applantes sigillu
nrm in signu consensus z auctat' a nobis similr' z applicatois duxim' appone
du Datu Anno dni Millimo trecen' vicesimo sexto In crastino bti Martini epi
¶ Incipiunt statuta seu capla statutor' editor' a Reuendo in xpo
p're dno Walramo sancte colonien ecc'e Arepo. Primo q' nulli cl'ici
ad sacros ordines sub titulo p'rimonii p examinatores admittant' n' sub forma
cõe inferius annotata ¶ Item q' examinatores inspiciant p'itates z videat
vtz sufficient' sint ecc'at' ¶ Item declacio statuti quodam dni Henr' Arepi
de cl'ica sedacoe ut religiosi celebrant offm tabernaz ¶ Item declaco stat'
eiusdem dni Henr' z adiectio penaz cont' cl'icos no portantes coronas z
utentes vestib; z barbis statui cl'icali no congruentib; z hastaludiu exce
tib; ¶ Item Innouacio statuti quondam dni Conradi Arepi de modo z sac'
tenendo z recendo sp offico diuino Et q' missas sollempnia agant' cu debito
ordine pbri dyacon' subdiacon' cu adiectione penaz cont' hoc no obsuantes
¶ Item q' offic' colonien no ht p'tatem absoluendi cl'icos excoicacois sntia
incurrentes p'pt' hastaludia aut indecencia vestiu seu tonsure n' recepta p'g
ab eis caucone iuratoria de pendo mandat' ecc'e ¶ Item declaco sup no
p'bandi z constituendi de iniurijs illatis p'sonis ecclesiast' z monstris cont' tales
p'cedere volentib; scdm statuta p'uincialia ecc'e colonien ¶ Item cont' iniqs
malefactores appendentes cedulas an domos seu curtes hom aliasq3 vnde z mo
do conminantes Ipos q3 gnt' p hoc excoicanantes ¶ It ne cl'ica mordeat
se inmisceant tractatib; capitlarib; n' inuitati p suu decanu z capitlm ¶ Et
ne aliquis in sacris consti alia in sacris no constitutum iuuet inuessend' cl'icalib;
hmoi p sua voluntate conferenda Q' offic' colonien no ht p'tatem
absoluendi cl'icos excoicatois sntiam incurrentes p'pt' hastaludia z inde
centia vestiu seu tonsure n' p'us ab eo caucone iuratoria de pendo

Walramus dei gra etc ¶ Alias statuta quedam ¶ mandatum eccie
synodalia edita per bone memorie henricum nostrum predecessorem super tonsura et vesti
bus clericalibus in aliqua sui parte nostris statutis synodalibus declaravimus et extendimus
ad eos qui barbas contra statum clericalem nutriunt necnon ad eos qui hastalu
dia in locis in quibus beneficiati consistunt exercent addictis subtractis et mutatis
quibusdam sicut hec in nostris statutis plenius continetur ¶ Quia vero nonnulli
in penas horum statutorum ex suis incidentes delictis quas parum ymmo nichil
reputant a nostro officiali a suspensionis interdicti et excomunicationis sententiis in eisdem statutis
platis quas incidunt absolutiones petere et impetrare Sic enim quod si ex huiusmodi facili
impetratione redimas ladinde continue in penas similes huiusmodi non formidant Et
efficatiam similis vilipendunt ¶ Ipsi officiali nostro ne decreto qui in tales similes suspensionis
interdicti et excomunicationis prolapsi fuerint ab huiusmodi sententiis absolvere presumat omissa sollemp
nitate iuris qua cavetur quod tales absolvendi non sunt sine cautione iuratoria
prestandi de pendendo mandatum eccie ¶ Et postquam talem prestiterint cautionem
eis in virtute huiusmodi iuramenti iniungat quod decreto ab huiusmodi propterque has inciderit
similes abstinebunt Et aliud quod premissis observatis per omnia per eundem sit ligatos ab
solvendi a similis huiusmodi a predicto officiali nostro totaliter adimimus potestatem. Datum anno
domini millesimo trecentesimo vicesimo die dominica qua cantatur Invocavit - Incipiunt statuta
Walramus dei gra sancte colonien eccie archiepiscopus et cetera Ad ¶ domini Walramus
perpetuam rei memoriam Quia plerique ad sacrorum ordinum fastigia non ut conve
nit aspirantes dum eis beneficia competentem titulum prestendendi eo quod beneficium
non habeant facultas non suppetit sub fraudis cuiusdam comento falso allegant
sufficiens patrimonium se habere et ad hoc eis super hoc prelatorum exigitur presentas forte
litteras ignotas aut suspectas quod sufficiens obtineant patrimonium producere non verentur
et ad ipsos sacros ordines ymmo in plerosque sic promoti cum revera nichil ut parum in
bonis habeant in clericorum et sacerdotalis dignitatis opprobrium mendicare et ob mendicitatis
angustiam lucra sectari illicita ac turpia compelluntur. ¶ Ut nulli clerici ad
sacros ordines sub titulo patrimonii per examinatores admittantur nisi sub dis
tinctione infra annotata.
Statuimus quod ne decreto quisquam ad titulum patrimonii
monii ad aliquem sacrorum ordinem per examinatores ad hoc deputatos aut depu
tandos aliqualiter admittatur nisi super hoc nostras litteras habeat et ostendat quas si ostenderit
super eo tamen quod sufficiens patrimonium obtineat nisi ad minus litteras prelati alicuius ac
compianarum decani seu curati aut canonici et duorum plurium ydoneorum litteras ha
beat sigillis notis signatas et nichilominus per duos testes ydoneos iuratos et ipsius
iuramentum coram nostris examinatoribus hoc docuit et ostendit ¶ Volumus etiam quod sic
ad titulum patrimonii huiusmodi habiti et recepti prelatoribus promovendi se suo obliget pre
stito iuramento quod hoc patrimonium quod sic obtinere se probavit nequaquam alienet in to
to vel in parte quousque sit ecclesiasticum beneficium competens pacifice assecutus ¶
Mandamus etiam examinatori seu examinatoribus ad hoc deputatis seu deputandis
presentibus et futuris sub pena suspensionis ab officio quam monitione sex dierum exonere pre
missa in quibus eorum ferimus ne omissis predictis probationibus et iuramentis aut aliqua
eorum aliquem sub titulo patrimonii ad aliquem sacrorum ordinem audeat admittere
seu presumant ¶ Competens autem patrimonium estimamus de quo viginti et quatuor
solidi turonensium vrgalium expendi comode poterunt annuatim - Ut
examinatores inspiciant presentatos et videant utrum sufficientes sint eccie

Licet presentati sub tytulo ecclesiarum seu monasteriorum ac litterature et etatis examinatorum
ad sacros ordines in nostra diocesi recipi consueverint et admitti ¶ Quia tamen sicut
experti sumus nonnulli sub tytulo ecclesiarum et monasteriorum secularium et religiosorum ad sacrorum
susceptionem ordinum aliquotiens presentantur qui ex ipso presentationis affectu pro eo suscipiendo
ordine ad quem suscipiendum presentati sunt etatis pati defectum apparent evidenter ¶
Statuimus ut examinatores pro tempore existentes coram quibus sic ordinandi presentati debent
constitui sub tytulo ecclesiarum aut monasteriorum secularium aut religiosorum fuerint presentati
sic presentatos diligenter inspiciant et si quis ex eis quo ad suscipiendum ordinem ad quem
sic presentatur pati defectum etatis cuius ipsum esse debere statuta declarant canonica ex ipso
presentationis apparuerit seu videatur evidenter affectu ad susceptionem talis ordinis nullatenus
admittatur donec ad debitam pervenerit etatem vel nisi docuerit canonice quod quamvis
minor esse appareat sufficientis tamen quo ad huiusmodi ordinem suscipiendum ad quem
presentatus fuerit sit etatis ¶ Vicarius et nostro in pontificalibus pro tempore existenti ne sub
tytulo ecclesiarum monasteriorum secularium seu religiosorum quemquam de quo aliquo modo quo ad
etatis sufficientiam pro eo adipiscendo ordine quem desiderat poterit verisimiliter hesitare
sine examinatorum examine et admissione ad huiusmodi ordinem admittere presumat
mandamus nichilominus precipientes. ¶ Declaratio statuti quondam domini Henrici archiepiscopi
Cum bone memorie Henricus ne clerici seculares vel religiosi exerceant officium taberna-
predecessor noster statuendo prohibuit ne clerici seculares et religiosi ¶ riorum
officium tabernariorum exerceant. Volens tamen per hoc statutum quemquam a venditione vi-
norum si qua ei a beneficiis seu aliunde preter negotiationis causas donata fuerint. Dum-
modo hoc sine dolo nec in fraudem supradicti statuti fecerint modis consuetis et de-
centibus prohiberi a nonnullis in dubium revocatur qui modi sint consueti et decentes
in talia venditores vinorum huiusmodi clericis observandi. Statutum predictum duximus declarandum
modos venditionis consuetos et decentes fore quod scilicet hec vinorum venditiones sine cauponum
vociferatione et clamore et quantum in venditoribus est sine fraude absque permansione et
demoratione hominum bibentium ea vina infra vel ante domum aut infra emunitatem in
quibus vina venduntur fiant. Et potatores hec vina volentibus ne eis ibidem perma-
nendi et demorandi occasio prebeatur potum sive amphore sicut in tabernis publicis
talibus fieri consuevit non commedent nec aliqualiter ministrent. Sed secundum tenorem
presentis statuti decreto de clericis extendendo eos clericos qui secus venditores vinorum fecerint
in penas presentis statuti in ipsos promulgatas incidere decernentes. ¶ Declaratio eius-
Felicis recordationis Henricus predecessor dem Henrici adiectio penarum contra clericos non
noster de fratrum capituli et prelatorum portantes coronam sed utentes vestibus et ver-
consilio in clericos quoslibet bene- bis statui clericali non convenientibus et [illegible]
ficiatos non portantes assidue coronas in capite que secundum sui ordinis et status
decentiam decenter appareat incedendo ab ingressu certe formam quam certe monitione
dierum premissa ipsos incurrere voluit promulgavit. Similiter in clericos vestes secu-
tas omnino virides aut omnino glaucas aut omnino rubeas aut a lateribus vel ante
pectus notabiliter scissas aut nodatas publice deferentes sine causa rationabili portantes
unius mensis monitione premissa ne huiusmodi vestibus uterentur de novo decrevit statuendo pe-
nas constitutionis clementine Que incipit Quoniam qui abiectis etc extendendo vo-
lens et statuens ut clerici talibus vestibus post huiusmodi mensem utentes publice penas
huiusmodi que quo ad beneficiatos est suspensionis sententia per sex menses a perceptione fru-
ctuum beneficiorum que optinent incurrant ipso facto ¶ Nonnulli tamen clerici beneficiati
effectum harum penarum et clericalis milicie omnino etiam aliqui ex eis sacrorum ordinum
caractere insigniti minime attendentes quoad usum et valetatem preparatam super

dictorum beneficialium clericalis milicie stipendiariam, ex volunt ad obsequia que horum
receptio stipendiorum exigit se nunquam obnoxios reputantes asserunt dedeco-
rosum vile estimant et autumant inhonestum in huiusmodi caracteris clericalis milicie et sacrorum
ordinum quos sibi assumpserunt signis et insignis in tonsura scilicet et habitu eos
decentibus comitari et incedere et in publico comparere. Sunt itaque tonsuram ab-
horrentes et habitum in capillorum longitudine in capitibus et in barbis absque co-
rone minime tonsurati et in vestibus prohibitis et omnino indecentibus, et detestabile est
in choro et in capitulo ymmo servicio in ordine barbati et sine corona clericali
decenti statum et ordinem indecentes laicis adeo se conformant ut inter ipsos et
laicos etiam excessive delicatos et mundanos delectus modicus ymmo nullus quoad
ad tonsuram et habitum valeat deprehendi. ¶ Quidam etiam ex eis hastiludiis ex
quibus homicidia et membrorum mutilaciones probabiliter sequi possunt cum militibus
et armigeris laicis in locis etiam ubi beneficia obtinent ecclesiastica temere se immis-
cent ipsa hastiludia corporaliter exercendo. Quibus nos cupientes competentem ad-
hibere medelam in clericos quoscumque cuiuscumque dignitatis condicionis aut status ex-
istant barbam ultra consuetudinem clericalis modum nutrientes penam interdicti ab ingressu
ecclesie ¶ Item in exercentes hastiludia in locis in quibus beneficia ecclesiastica obtinent
et tunicas quibus manice coloris alterius quam sint tunice sunt assute portantes
penam suspensionis per sex menses a perceptione beneficii quod obtinet secundum predictorum conti-
nentiam statutorum duximus extendendas. Statuentes ut qui deinceps in has inter-
dicti et suspensionis penas ex dictis causis inciderit et durantibus huius interdicti et suspensionis et ante-
quam absolutionis litteras ab huiusmodi sentencia a nobis seu officiali nostro meruerint obtinere et
eas capitulo suo ostenderint. Hii qui in choro et capitulo aut in serviendo in officio sine
corone decentibus statu et ordine et cum barbis ultra quindenam non abrasis seu in pro-
hibitis vestibus comparuerint quicquid de suis beneficiis et sibi ab aliquo quocumque ob-
latum recipere vel quicquid ex distributionibus et prebendis fructuum proventuum et obvencionum
distributionibus faciendis a capitulo deputatis et eis quicquid de suis prebendis sive in
grosso sive in cottidianis distributionibus ministrare presumant. ¶ Alioquin tam receptor
quam ministrans sciente eo ipso se noverit excommunicationis sentenciam quam extunc ferimus incursurum
Et scilicet durantibus huiusmodi interdicti seu suspensionis et antequam se interdictis et suspensis ut-
dictum est se doceant absolutos. Ipsi quicquid de suis prebendis receperint et capitulum
ecclesie in qua ipsi interdicti et suspensi huiusmodi negligencias commiserint habuerint hanc
receptionem expresse seu tacite dissimulare ne hoc nostrum statutum effectu careat cupientes
a tractatibus capitularibus eo ipso volumus esse suspensum tam diu donec ipsos interdictos
et suspensos ipsum capitulum induxerint integre et sine diminucione aliqua restitue sic per-
cepta tollentes autem statuti prius ipsos quicquid de prefatis fructibus redditibus pro-
ventibus et obvencionibus ab ipso capitulo seu a quocumque alio committendi tandem seu insti-
tuendi interdictis talibus et suspensis ~ ¶ Innovatio statutorum quondam domini Con-
radi archiepiscopi de modo et forma tenendis et exercendis per officio divino et que a-
gantur missarum sollempnia debito ordine per presbiterum diaconum et subdiaconum cum ad-
iectione penarum contra hoc non observantes.

Quamquam olim bone memorie predecessor noster Conradus de consilio capitu-
lorum suorum statuendo precepit ut divinum officium in choro cuiuslibet ecclesie colle-
giate absque ordine ministrorum sacerdoti ministrare debentium scilicet subdiaconi et diaconi
celebraretur. ¶ In ecclesia tamen nostra et nonnullis aliis ecclesiis collegiatis quam cum ordo

amaritudine referimus ad hoc hiis temporibus est deventum quod frequenter propter ministrantium
seu aliorum eorum defectum eo quod illi canonici quibus ex more pro ministrando in officio
ad altare in suo ordine ebdomada designatur hoc ministrandi officium negligunt
neque curant missarum sollempnia omittuntur ex quo deus offenditur ordo ec-
clesiasticus confunditur excessit inductio propter scandala oriuntur et ipsa mater
ecclesia que ceteris subiectis ecclesiis in diversorum officiorum peractione sollempni debet esse
speculum et exemplar ob eorum negligentie ignaviam reputatur potius diversorum. Cum nos
volentes omnino ut tenemur remedio occurrere oportuno Statuendo re-
novamus ut sicut in predictis continetur statutis in maiori et qualibet nostre civitatis
et diocesis ecclesia collegiata quociens opus fuerit post ingressum ad capitulum cum de eo
tractatum discipline vel alius cum hiis actus seu negocii Decano presente vel
absente tabule capitulares lecturam habentes in scripto distincte quid unicuique sit
cantandum aut legendum in choro legantur et audiantur diligenter vel cantor
vel succentor aut alius ad quem hoc pertinet de consuetudine ecclesie vel cui
duxerit committendum potius quibus quid sibi legendum aut cantandum in choro
incumbat inferre. ¶ Et secundum premissum cuilibet quatenus quod sibi faciendum canta-
dum seu legendum incumbit per se seu per alium expleat reverenter. ¶ Huic et statuto
addimus et quod si aliquis sacerdos dyaconus aut subdyaconus cui in summo altari
celebrandi aut serviendi in ordine per lecturam predictam aut cantoris aut suc-
centoris relationem seu eius ad quem hoc de consuetudine pertinet seu ex eorum
parte ebdomada fuit deputata seu is qui secundum aliquarum ecclesiarum consuetudi-
nem ex eorum ordine aut alio quovis modo per aliquam lecturam aut aliam
intimationem faciendam seu missam celebraturus seu eis in ordine ministraturus
sit vel scire debet nisi per causam legitimam et rationabilem evidentem Ita quod per se seu per
alium explere non valeat impeditus per se celebret et ministret aut celebrandi et
serviendi per alium modo debito et consueto faciat et procuret Alioquin si cessante
huiusmodi legitima et rationabili causa evidente hoc neglexerit pro qualibet officii huiusmodi
misse negligentia a perceptione distributionum et omnium obventionum preter fructus grossos
seu eos qui corpus prebende appellantur tam diu ipso facto sit et maneat suspensus
quousque grossos quatuor turonenses Regales nomine pene collectori suspensionum de huiusmodi
suis fructibus totiens quotiens in una missa suum non fecit officium solvat pro singulis
misse defectu singulos quatuor grossos recipiat vel ipse negligens alicui satisfa-
ciat in eos usus in quos suspensorum distributiones cotidiane servari et expendi
consueverunt convertendos et de huiusmodi pena in parte vel in toto cuiquam ipsi negligenti
remittendi capitulo vel alicui ad minus potestatem quod si hac suspensione durante
talis sit negligens receptor harum distributionum aut obventionum aut partis earum
alicuius Etiam si camerarius vel quicunque alius eos seu partem huiusmodi sibi offerat
ministrante recipiendo distributiones et obventiones huiusmodi penam offerentem seu dantem
volumus subiacere pena predicta nichilominus in suo robore duratura ¶ Volumus etiam
quod ante scripturam et lecturam in capitulo ecclesiarum in quibus de consuetudine ex eorum ordine
aut alio modo celebraturi seu ministraturi qui celebrare aut ministrare debe-
ant nesciunt nec scire debent nec alia eis intimatio fiat salvis Cantor aut
succentor seu alius ad quem hoc de iure et consuetudine pertinet fieri provideat
aut relationem faciant ut est dictum Alioquin ipse cantor seu is ad quem hoc de
consuetudine pertinet totiens quotiens hoc negligenter omiserit et ex hoc defectus

iniuste decantande eveniret facto penis prout superius enarrantur subiaceat ipso
facto. In quorum testimonium sigillum nostrum una cum sigillo capituli nostri duximus presen-
tibus apponendum. Datum Colonie in crastino beati Remigii Anno domini millesimo
ccc° xxxiij°. **¶ Declaratio super modo probandi et constandi de iniuriis il-**
latis personis ecclesiasticis ecclesiis et monasteriis contra suos iniuriatores pro-
cedere volentibus secundum statuta provincialia ecclesie Colonien.

Walramus dei gratia sancte Colonien. ecclesie archiepiscopus etc. Cum olim bone memorie Engelbertus
noster predecessor in primo capitulo statutorum et synodalium quod intitulatur Contra
eos qui manus in clericos vel personas ecclesiasticas iniciunt temere violentas ex-
pressisset dampnum probandi modos per quos seu per quorum alterum ad minus probari et contestari de-
berent de iniectione huiusmodi violenta. Ad hoc quod predictum statutum contra eos editum ser-
varetur expressit sub hiis verbis scilicet. Cum de iniectione huiusmodi constiterit per facti evidentiam
vel publicam famam vel aliam fidem coram loci ordinario faciendam per
iuramentum iniuriam passi. Si fuerit persona honesta et fidedigna aut per testes
etc. Et in statutis subsequentibus que de iniuriis personarum ecclesiasticarum et ecclesiarum
ac monasteriorum et rerum ecclesiasticarum seu ad eos vel ad ea pertinentium faciunt men-
tionem modos probandi non expressit et contestandi. In huiusmodi tamen statutis iidem
probandi et contestandi modi per multa tempora puta per xl annos et amplius
notum huiusmodi statutis synodalibus. ¶ Verum postea per bone memorie Henricum
predecessorem nostrum in provinciali consilio congregato auctoritate et consensu huiusmodi provincialis
consilii ad ipsam nostram provinciam in omni forma et modo ac clausulis et tenoribus
et penarum adiectionibus suis fuerunt extensa et provincialia facta usque ad hec tempora
sunt observata a nostris subditis pacifice et quiete. Quia tamen ad nos noviter deve-
nit apud nonnullos in dubium revocatum an hec subditorum nostrorum observancia ex
eo quod predicti modi probandi in prefato primo capitulo duntaxat expressi sunt. Sic de
iure hactenus observata et in antea observanda. Nos igitur ambigentes ut
ecclesiasticis personis et ecclesiis et monasteriis ac eorum rebus contra multiplices iniu-
rias que frequentius ipsis et multiplicius irrogantur celeri subveniretur remedio necnon ip-
sos predecessores nostros in hac parte in odium iniuriatorum ad probationes aliquas in
quibus processus accelerari non posset denuo remedium expressorum remittere voluisse et ob hoc
eosdem probandi modos et contestandi ad eadem ratione sit primi et omnium subsequentium
statutorum. Et si quodammodo non expressi sint fuerit debere eorundem predecessorum nostrorum
fuisse absque dubio voluntatem. Auctoritate igitur presentis statuti de consilio et consensu
dilectorum in Christo capituli et prelatorum nostrorum decernimus statuimus et declaramus huiusmodi ob-
servanciam predictam rationabilem ac intentioni predictorum conditorum correspondentem
et ita debere a nostris subditis sine contradictione qualibet absque dubitationis scrupulo
decetero observari. Datum Anno domini millesimo ccc^mo xxxvi^to in vigilia beati
Remigii. **¶ Item contra iniquos malefactores appendentes cedulas ad**
domos seu curtes hominum alias quibus variis modis comminantes ipsos quod
comburentur per hoc exactionantes.

Walramus dei gratia etc. Quedam in hiis partibus prout apud omnes notorium est
abusio inolevit quod quidam iniquitatis filii et ab aliquibus quos sibi in
aliquo iniuriatos aliquando aut alias obnoxios confingunt aliquid contra deum
et iustitiam nituntur fallaciis extorquere. Ad sacerdotes aliquos accedunt quibus
produnt quod sub sacramentali confessionis titulo exponere desiderant aliquid eisdem

ipsis postea committendo quod ipsi sacerdotes absque illorum nominum expressione seu etiam xxxviij
denominatione huiusmodi quos sibi inimicatos seu obnoxios se confingunt, dicant
quod aliqui devenerint ad ipsos sacerdotes qui ipsis dixerint quod nisi ipsis iniquitatis
filiis certas pecuniarum summas per tales presbiteros transmittant eorum curtes grangias
seu domos velint incendio devastare aut cedulas quasdam eorundem portis seu
ostiis etiam appendunt In signum quod domos tales grangias seu curtes proponunt
concremare Qui statim eorum voluntatem aliquas summe pecunias eis solvant et
dimittunt ipsos presbiteros eis suum in hac parte dicentes propositum huiusmodi quorum portis
aut ostiis cedulas appenderant per ipsos presbiteros indicandum sub sacramentalis confes
sionis nomine ut dictum est. ¶ Nonnulli etiam presbiteri nimie simplicitatis ymmo verius
detenti ignorantie cecitate sub cuiusdam pietatis et misericordie velamento tales
iniquitatis filios etiam talia audiunt et eorum ut sibi relata eo quod huiusmodi celati as
serunt se talia sub sacramentalis confessionis titulo recipiunt et se debere estimant
recipere et eciam ulterius absque se confitencium nominum expressione aut designatione apud
illos a quibus sic extorquere cupiunt exponunt et frequentius sic ab innoxiis pecunias
extorquent et scelus et noxiis assignant ¶ Preterea quod magis perniciosum est
exemplo est et gravius dolendum de quibusdam audivimus sacerdotibus quod aliquando
et si nullus eis talia dixit seu etiam aliquas cedulas aliquorum portis seu ostiis
appenderit per se cedulas huiusmodi appendunt alios hoc fecisse ut sibi huiusmodi sub sacra
mentalis titulo confessionis detulisse nequiter confingentes Et sic aliqui pecunias
extorserunt ¶ Nos itaque ne tales homines periculosi de sua commodum reportent
nequitia eorum quantum possumus malicie occurrere cupientes. De nostri capituli consilio
et consensu hoc fieri decreto auctoritate presentis statuti omnimode prohibemus Monentes
omnes presbiteros nostre civitatis et diocesis ne si qua sibi talia occurrerint sub titulo sa
cramentalis confessionis recipiant sicut nec recipere possunt cum talis confessio per
quam expresse apparet nondum confitentem velle a peccatis aliqualiter abstinere verum
plane intendere peccatum flagitium perpetrare sacramentalis naturam confessionis Talia
eis etiam decreto sic dicenda audire refutent vel si audierint casu dicta non
quod dicentium et facta circumstancia plane huiusmodi quorum interest exprimant Quod tamen
per expressionem huiusmodi ipsi talia dicentia dicta vel membris non sint dissimiles perdiam
Circa quam expressionem eorum conscientiam oneramus nec de huiusmodi ut ipsis iniquitatis
filiis aliquid detur vel promittatur aut ipsi aliquam utilitatem consequantur sub
predicta confessione specie et modo prefatis se nullatenus intromittant Alioquin ip
sos omnes et singulos contrarium facientes monitione premissa decem dierum premissa exco
municationis sententie volumus subiacere Omnes etiam et singulos clericos et laicos qui cedulas decetero
apposuerint aliquorum portis seu ostiis aut aliqua signa alia clandestina seu
furtiva seu aliqua sub sacramentali confessione aliquibus sacerdotibus exposuerint ad fi
nem hunc scilicet quod per appositionem talium cedularum aut aliorum signorum clandestinorum
aut furtivorum pretensionem et talis confessionis per aliquem presbiterum relationem non
expresso nomine seu designato facientium vel exprimendo hoc emolumentum aliquod extorque
ant eandem excommunicationis sententiam quam auctoritate presentis statuti in ipsos ferimus mediante
dicta et publicata in ecclesia nostra coloniensi. Item ne clerici inordinati se immisceant
truttanitatibus capellaniis vel invitati per suum decanum vel capitulum Et ne aliquis
in sacris constitutus alium in sacris non constitutum invitet intrandi truttanitatibus huiusmodi per suam

Walramus dei gratia etc. Dilectis in Christo — **Quod sua voluntate consequatur.**
abbatibus, prepositis, decanis, capitulis et personis capitulorum singularibus ecclesiarum col-
legiatarum monasteriorum civitatis et dioc. Colonien. Salutem in domino. Olim
bone memorie Henricus predecessor noster quoddam statutum edidit sub hac forma.
Licet canon felicis recordationis Clementis pape Vª extra de etate et qualitate et or-
dine preficiendorum, quod incipit Ut hii, inter cetera statuerint ut nullus in ecclesiis cathedrali-
bus, collegiatis vel regularibus vocem in capitulo habeat, etiam si hoc sibi ab aliis
libere concedatur, nisi saltem in subdiaconatus ordine fuerit constitutus, non obstan-
tibus quibuscumque consuetudinibus seu statutis. Quia tamen nonnulli in sacris non
constituti non obstante prohibitione canonis antedicti de facto tractatibus capitularibus, et
si vocem eorum de iure non valeat, cum aliis vocem habentibus pertinacius se ingerunt
et miscent. Nos predicti canonis volentes intentionem penitus statuto inviolari,
statuimus ne aliquis canonicus aut clericus in sacris non constitutus capitularibus se
misceant tractatibus quoquomodo, nisi ad hoc expresse per suum decanum et capitulum invite(n)tur,
per quam tamen invitationem non credant se vocem in capitulo habituri. Intentionis
etiam nostre non existit quin ad suscipiendum correctionem disciplinarem venire ad vo-
cationem sui superioris vel ad signum campane secundum consuetudinem sue ecclesie seu mo-
nasterii prefatam non eo minus teneatur temporibus debitis et consuetis. Quia dicta
prima correctione completa ulterius exeat et recedat, nisi ut dictum est superius invitatus
remaneat, permittendo eos libere et pacifice qui vocem in capitulo habuerint negotia
capitularia disponere et tractare. In contrarium facientes excommunicationis sententiam quam in hiis
scriptis ferimus monitione sex dierum premissa promulgamus. Verum quia huiusmodi statuti
salubris intentio in aliquibus capitulis ita in oblivionem ymmo in dissimulationem
devenisse quod etiam non constituti in sacris passim cum in sacris constitutis etiam cum de-
cano suo et capitulo minime sint vocati, ymmo ut audivimus contra suam prohibitionem
decani constitutis in sacris assidue presumunt et tractatibus capitularibus interesse se in hoc ex-
communicationis sententie dampnabiliter involvendo, et quod adhuc amplius est detestandum, ad
talia facienda ab aliquibus in sacris constitutis ipsi in sacris non constituti aliquando ut
pro certo audivimus incitantur, nos quod volentes eorum periculis quantum possumus preca-
vere, prefatum statutum huiusmodi inspectum mandato de verbo ad verbum ut amplius
omnibus quorum interest pateat in hoc sacro capitulo et consilio ex habundantia vo-
lumus reiterari, ipso statuto non eo minus in forma statuti in suo robore valiture.
Inhibemus nichilominus in sacris constitutis decanis ecclesiarum prelatis ac aliis vo-
cem in capitulis habentibus inter suos tractatus ut sibi ipsos non constitutos in sacris ad inter-
esse in tractando consilere permittant. Alioquin qui ex prelatis et ex senioribus
in ingressu ad canonicatus et prebendas quorum fecerint cum eis tractando aut ipsos
non constitutos in sacris ad intrandum capitulum et remanendum et tractandum ibidem actus capitu-
lares inductione seu amonuerint seu etiam admiserint, nisi tunc dictum est secundum idem
statutum per decanum et capitulum vocati fuerint seu concorditer invitati, monitione nove
dierum premissa in hiis scriptis sententia involvimus excommunicationis. Datum anno domini Mº cccº
[illegible] penultima septembris. — **De una missa in die celebranda.**

Walramus etc. Quamquam sacrorum testantibus regulis canonum cuilibet sacerdoti
sufficere quod unam de die missam duntaxat celebret, preterquam in casibus exceptis
regulariter constat, immo et valde felicem predicatum qui unam digne de die cele-
bret. Nonnulli tamen sacerdotes non in casibus premissis sibi, immo quod horrendum est,
avaritie ducti cupiditate vel nolentes sibi habere socios. In ecclesiis quibus prefuit

sunt ut eo amplius de redditibus suis sibi absolvant de quibus tamen sibi et socijs
possent pro suis necessitatibus satisfacere competenter vel qui tamquam mercenarii alijs
serviunt ut amplius lucrentur ex pacto etiam et condicto onus celebrandi qualibet co-
tidie seu alternis diebus missas duas in se recipiunt contra tenorem sacrorum canonum
instituta ¶ Inhibentes ex nunc districtius presbiteris nostre civitatis et diocesis ne quis de cetero
plus quam unam missam una die nisi in casibus per aliquem de iure exceptis manifeste
et plane se excusare valeat celebrare presumat ¶ Contrarium facientes quos nos
monitione qua nos eos ex nunc omnes et singulos monemus nove dierum premissa de-
cimus in hijs scriptis decanos per decanos consilij et locorum plebanos seu eorum vices
gerentes volumus publice nunciari ¶ Si qui etiam de cetero talia facere presumpserint Eos ut
decanis christianitatis in virtute sancte obediencie districte mandamus ut tales ad nos
seu officialem nostrum deferant penam sibi super hoc debitam recepturos Datum et
Innovatum Anno domini m°ccc°xxx° quinto   De non promotis et non residentibus

Walramus dei gratia etc. ¶ Dilectis in christo decanis christianitatis necnon pleba-
nis ecclesiarum nostre civitatis et diocesis aut eorum vices gerentibus salutem in domino sem-
piternam ¶ Dum in ecclesia nostre consideracionis oculos In nostra civitate et diocesi
postquam ad regimen coloniensis ecclesie licet inmeriti divina disponente clemencia
assumpti fuimus correctione digna proposuit unum periculosum et detestabile comperimus
abusum et pessimam corruptelam Scilicet quod in nostra diocesi non pauci Immo in multitudine
copiosa ecclesiarum rectores seu pastores propriarum parochialium suarum ecclesiarum possessiones adepti
sunt ad annum et amplius ymmo per multos annos ad ordinem sacerdotij promoti
non existunt Aliqui vero in suis huiusmodi ecclesijs non resident etiam dispensacionis licencia
eorum qui super premissis habent canonice dispensandi fructus quos ex ipsis suis ecclesijs
necnon redditus et proventus non eo minus tollere volunt Cui morbo et si competentem
apponere intendamus medelam Quia cum idem morbus ex dissimulatione nostrorum pre-
decessorum adeo communis irrepserit tales sic non promoti non residentes Consuetudinem
habent vocant corruptelam In eorum in hac parte peccata notoria ac allegacione
pudibunda defendere satagentes ¶ Nos in premissis omissa prius contra eos
executione iusticie rigorosa omnes tales et singulos cuiuscumque status et condicionis
existant In huiusmodi sancte synodi congregacione rogamus hortamur in domino et monemus
ut infra tres menses se a data presencium sic disponant non promoti scilicet ut pro-
moveantur et non residentes de cetero residentiam faciant personalem Alioquin
sciant contra eos prout nobis melius faciendum et utilius fuerit visum sine dubio
processurum ¶ Item quia nonnulli quod utique non minus premissis dolendum est ecclesiarum cu-
ratarum patroni seu ad ecclesias vacantes quarum patroni sunt ipsis quospiam pre-
sentare intendunt et carnali seu alio inordinato affectu desiderio etiam aliquos forte
suos filios aut cognatos aut alia affinitate seu amicicia coniunctos qui vi-
cesimum quintum sue etatis annum minime attigerunt Et sic defectu etatis obstante
ad obtinendum beneficia curata minus habiles existunt Tales sic inhabiles ad
tales ecclesias presentare gerunt in voto verisimiliter quod dubitatur si tales presentacio-
nem eos ad quos eorum pertinet admissio admitti nequaquam debere Et quibusdam
forte presbiteris seu alijs quibus etatis licet non iusticie seu conscientie maturitas suffra-
gatur pacisantur et inter se conditur quod scilicet tales presbiteri se presentari ad tales per-
mittant ecclesias et postquam admissi fuerint ad easdem eas ad eorum ipsorum
patronorum voluntatem debeant dimittere Et etiam partem modicam fructuum et

obuentionum earundem ecclesiarum sibi reseruare ipsis personis toto residuo remansuro.
¶ Aliqui etiam simpliciter ad personas conueniunt ut ad ecclesias aliquas presententur
de certa porcione ad tempus seu quamdiu ipsas ecclesias tenuerint anno quolibet
persoluenda. Et sic tales presbiteri sue salutis immemores pessima specie symoniace
prauitatis infecti ad tales ecclesias sic presentati et admissi non intrantes per ostium
eas possident. Immo verius occupant minus iuste et cure talium ecclesiarum curam
earum non capientes personas harum ecclesiarum decipiunt certa parte fructus reddituum prouen-
tuum et obuentionum committendo spolium et rapinam. ¶ Cui quidem pessimo morbo occurrere
cupientes omnes et singulos tales huiusmodi prauitatis turpitudine labe respersos in presencia
congregatorum in hac sancta synodo monemus in virtute ut tales ecclesias quas sic
presentati optinent. Immo occupant coram nobis seu officiali nostro et propria persona
personaliter ubi et sicut publice dimittant ad eas non super premissis egerint penitentiam et dispen-
ad hec quesierint nequaquam de cetero reuersuri. Et coram nobis et predicto officiali nostro com-
pareant infra mensem seu ipsius officialis super hoc auditurum mandatum. ¶ Monemus etiam
omnes et singulos huiusmodi rei conscios ut nobis seu predicto officiali nostro tales personas sic
ecclesiastica et ecclesias obtinentes necnon conscios et non reuelantes quos monitione no-
uem dierum premissa excommunicamus in hiis scriptis excommunicatos nominatim quorum nomina sciuerint
aliquos in genere publice in diuinis ecclesiis nunciari et per plebanos seu eorum vicegerentes
infra diocesis constitutos decanatus in virtute auctoritate quam nobis in hac parte committimus
nunciari percipiatis ¶ Intimamus etiam eisdem quod si predictos tales sic ecclesias obtinentes
si nobis seu officiali nostro non presentauerint seu nominauerint et per nostram indagationem vel
inquisitionem super hoc per nos faciendam inuenerimus et hoc expectare maluerint
nullam a nobis gratiam quam tamen graciosam si sponte ostenderint firmiter expec-
tare poterunt verum consecuturos id quod iusticia dictauerit rigorosa. Et ne aliqui
ex eis crassam pretextu valeant pretendere ignorantiam cuius ratione non est id quod in
hac sancta synodo ita publice promulgatur singulorum auribus inculcare vobis in virtute
sancte obediencie et sub pena excommunicationis districte precipiendo mandamus quatenus has litteras nostras
et in eis contenta in diuinis ecclesiis et per plebanos seu eorum vicarios infra vestros de-
canatus constitutos publicetis et nostra auctoritate publicari omnimode faciatis. Datum
[illegible] dominica Inuocauit Anno domini m° ccc° [illegible] De Beghardis.

Walterus dei gratia ¶ dilectis sibi abbatibus prepositis decanis ecclesiarum collegiatarum
necnon collegiis et conuentibus ac decanis christianitatis plebanis et eorum vi-
cegerentibus necnon omnibus clericis secularibus et religiosis ac vniuersis christifidelibus
nostrarum ciuitatis et diocesis salutem in domino sempiternam ¶ Olim bone memorie Henricus
predecessor noster homines qui Beghardi et swestriones appellantur quorum vitam et con-
uersationem eorum suspectam eorum sectam cupiens extirpare ne a communione eorum
periculosa ceterorum christifidelium gregem tamquam oues morbide coinquinarent pro-
cessus quosdam fecit. In quibus eos monitione canonica premissa sua precepit de ciuitate
et diocesi. Et si manere deberent sub certis modis et conditionibus fuerant remansuri.
¶ Ipsos quod qui postmodum remanent seu mandatis suis salubribus non parerent
monitione legitima excommunicauit et excommunicatos mandauit publice nunciari. Et alios diuersos
et eis nimis formidandos processus contra ipsos duxit emittendos ¶ Nos quod eius
vestigiis inherentes secundum earundem processuum continentiam contra eos et eorum personas
nostros processus duximus faciendos ac etiam publicos sicut hoc ad nostram seu nostre

maioris partis noticiam devenisse minime dubitamus prout hec et alia in literis tam predecessoris nostri quam nostris super hoc confectis plenius continetur ¶ Verum quia prout ad nostram audienciam est relatum huiusmodi hominum conventicula de novo incipit a-dos in nostra civitate et diocesi invalescere multitudo ut nisi de novo eis per competentem contraria resistatur peiora prioribus pericula submittabitur ¶ Vobis plebanis et vicesgerentibus in virtute sancte obediencie sub pena excommunicationis districte precipiendo mandamus quatenus contra omnes huiusmodi secte homines Beghardos et Swestriones secundum predicti predecessoris nostri et nostrorum processuum continenciam procedatis. Ipsos processus contra eos et eos in domo sua recipientes civitates eisdem seu eis quicquid dantes. Necnon eorum fautores et eis operam seu operam consentes procedentes ¶ Vos quoque omnes et singuli suprascripti ipsos arctius evitantes et intimamus vobis quod si in premissa executores aliqui ex vobis inventi fuerint desides aut remissi contra tales per rigorem iusticie sine dubio procedimus Dat. ut supra.

¶ Item contra eosdem.

In nomine domini Amen Walramus dei gracia etc. Dilectis in Christo parrochis Cum alias bone memorie Henricus predecessor noster multa diligencia et deliberatione prehabita quosdam homines Beghardos et Swestriones vulgariter nuncupatos ac suos receptoribus defensoribus et fautoribus propter sectam quam sequuntur et errores varios fidei catholice contrarios exigente iusticia excommunicasset excommunicatos per omnes ecclesias civitatis et diocesis Coloniensis mandasset publice nunciari. Dictis nichilominus penis contra eos in suis processibus promulgatis ¶ Quos et nos in publicis nostris synodalibus consiliis innovavimus publice et sollempniter publicari prout hec et alia in ipsius nostri predecessoris processibus atque nostris plenius continentur ¶ Nos autem fidedignorum assertionibus informati accepimus quod plures ex huiusmodi dictorum Beghardorum et Swestrionum abiecto habitu et spretis erroribus reconciliacionis graciam et absolutionis beneficium affectare pa-tes et errores sectam huiusmodi et habitum abiurare certo nostro commissario super hoc inquirendi. Eos quoque aut ab ipsis processibus atque penis in ipsis contentis absolvendi dedimus potestatem ¶ Verum quia de novo nonnullos habitus delatores et secte professores non abiurata secta et habitu huiusmodi Immo ipso habitu non abiecto a dictis processibus et penis in ipsis contentis per dictum nostrum commissarium quod tamen non promisimus nec volumus se publice asserere absolutos ¶ Nos cupientes qui innotescere ... ut negocium catholice fidei nostris perfectum temporibus et errores huiusmodi a finibus fidelium extirpentur presentibus declaramus nostre intencionis non fuisse nec esse quod ipse noster commissarius ipsos Beghardos aut Swestriones a dictis processibus et penis eorumdem absolveret. Aut eos ipsis debere non teneri nisi prius ipsorum erroribus secta et habitu huiusmodi abiuratis sub gravitate et habitu Christifidelium vivere laudabiliter et devote. Decernimus etiam et declaramus absolutiones ipsis Beghardis et Swestrionibus datas et decreta super hoc facta aliqua ... nostro commissario quod tamen non volumus non tenere ¶ Quo circa vobis et cuilibet vestrum sub penis in dictis processibus expressis et plus precipimus et mandamus quatenus eosdem secte professores et habitus huiusmodi delatores Beghardos et Swestriones una cum suis defensoribus receptoribus et fautoribus excommunicatos et a ceteris Christifidelibus evitandos publice nuncietis circa eos ut prius procedentes ¶ Datum in die beati Remigii confessoris Anno domini millesimo trecentesimo xxxv^to

¶ Item de non promotis et non residentibus.

Walramus dei gratia etc. ¶ Dilectis in christo universis et singulis decanis, camerariis nostre diocesis salutem in domino. ¶ Cum nuper in consilio provinciali presido ¶ In maiori nostra ecclesia celebrato omnes et singulos ecclesiarum prochialium pastores non promotos ad sacerdocium aut non residentes monere, requiri et hortari in domino caritative fecerimus ut se infra certa tempora promoveri facerent et in suis ecclesiis residerent nisi eos causae rationabiles excusarent ¶ Alioquin nos processuros contra eos fuimus comminati ¶ Et nunc non obstante nonnulli in sua pertinacia persistentes non promoti et non residentes ad suscepcionem ordinis sacerdocii ad residenciam faciendam sicut prius hactenus se non disposuerunt et adhuc minime se disponunt ¶ Quo circa vobis committimus et mandamus districte quatenus vestrum per se seu per alium vel alios vice et auctoritate nostra quas cuilibet in solidum presentibus committimus fructus universos ecclesiarum huiusmodi non promotorum et non residencium prout cuilibet vestrum subsunt sequestretis et in sequestro sub fida custodia teneatis et reservetis quousque aliud receperitis in mandatis ¶ Volumus etiam ut si qui ex eis causas rationabiles iniqua talles non promoti et non residentes que ad premissa minime teneantur coram officiali nostro Coloniensi proponant et exponant et earum super hoc probationem recipiant ¶ Si qui vero ex eis in huiusmodi rationibus et causis defecerint vel eos non habuerint in fructibus huiusmodi ecclesiarum suarum aut parte aliqua earum eo plus dissimilis habent penam tales tunc consueverunt prout quantitas et continuatione excessus decernimus multiplicandos ¶ Quos quidem fructus dilecto in christo nostro sigillifero curie nostre Coloniensis deinde prout requisierit volumus assignari et sibi rationem fieri de eisdem ¶ Certis ecclesiarum non promotorum et non residencium quorum fructuum sequestracio fieri fecerit tam impedientes violenter expresse vel occulte per quamcumque personam cuiuscumque dignitatis status aut condicionis existat ¶ Monemus seu decernimus premissa ecclesiastico supponimus interdicto ¶ In ipsas quoque personas in hoc culpabiles excommunicationis sententiam ferimus in hiis scriptis ¶ Et tamdiu ecclesie maneant interdicte et persone excommunicate denuncientur quousque ecclesie fuerint relaxate et persone meruerint a nobis seu officiali nostro beneficium absolucionis obtinere ¶ Nomina vero non promotorum et non residencium et ecclesiarum quas obtinent aut quod in premissis feceritis sigillifero nostro predicto infra novem dies post receptionem mandati rescribere nullatenus omittatis ¶ Nomina vero etiam illorum qui rebelles in hoc parti nostro mandato aut impedientes tacite seu expresse per se seu per alios fuerint reperti quam cito talem rebellionem aut impedimentum intellexeritis prefato nostro sigillifero rescribere et nunciare non differatis. Datum [illegible] Anno domini Millesimo trecentesimo [illegible]

Item de eisdem

Walramus dei gratia etc. ¶ Dilectis in christo omnibus et singulis christianitatis decanis nostre diocesis salutem in domino ¶ Meminimus nos iam dudum pro nostra sollicitudine ex officii nostri debito omnes et singulos nostre civitatis et diocesis ecclesiarum rectores ad sacerdocium non promotos aut etiam promotos in suis ecclesiis non residentes caritative monuisse et induxisse ut infra certa competencia tempora cessantibus aliis canonicis impedimentis seu privilegiis se promoveri in sacerdotes procurassent et in ipsarum ecclesiis residissent ¶ Verumtamen quamplures ex eis nostris monitoribus et inductoribus salubribus spretis ¶ Infra huiusmodi tempora se minime promoveri procuraverunt ¶ Aut in huiusmodi suis ecclesiis curaverunt residere ¶ Aut privilegia sive canonica impedimenta aut statuta allegare seu pretendere quare ad hoc non tenentur vel compelli non debent ¶ Unde nos talium non promotorum non residencium temeraria audacia ex

aduertentes fructus huiusmodi ecclesiarum mandamus et suspendimus ac quousque
per nos aut quibus in hoc preut nobis subierint sequestrari et teneri fideliter in sequestro
quousque aliud paperes in mandatis super hiis hac tamen moderatione tali adiecta
ut si qui eorundem non promotorum aut non residentium privilegiis aut aliis causis
racionabilibus seu canonicis impedimentis se tueri possint. Nec huiusmodi nostris monitionibus
et sequestracionibus fructuum parere tenentur coram nobis vel officiali nostro coloniensi illas
proponent et probarent a sua declaracione imponit et decimacionem aliarum non ecclesiarum
quarum pastores nullam habent excusacionem contra hanc nostram sequestracionem nostra
sancimus fructus nostro sigillifero per vos decanos assignari et sibi racionem fieri de
eisdem nisi componerent huiusmodi pastores de hiis ad eodem. Et ne huiusmodi sequestra-
cionis nostre mandata prefata ludibria reddantur. Eciam huiusmodi non promotorum aut
non residentium. In quibus vel eorum aliqua sequestracio nostra prefata impedirent
violenter excepisse vel occulte per quamcumque personam cuiuscumque status aut condicionis
existet monitione sex dierum premissa ut desistent ecclesiastico in hiis scriptis suppo-
nimus interdicto. Et inculpabilem seu culpabiles in istis promulgamus similiter
ipso facto in hiis scriptis prefata monitione canonica premissa sententiam excommunicacionis. Et
mandamus eosdem excommunicatos si satisfacere non curarent de commissis et absolu-
cionis beneficium a nobis et a dicto officiali nostro obtinere publice nunciari. Sane cum non
nulli ex dictis pastoribus adhuc non promoti seu non residentes impugnent qui nec
privilegia nec causas racionabiles aut canonica impedimenta quare ad hoc minime
teneantur coram nobis aut dicto nostro officiali ostenderint. Et hiis non obstantibus contra
nostram sequestracionem fructus huiusmodi suarum ecclesiarum sicut prius perceperint et aspor-
taverint in animarum suarum gravamen periculum et scandalum plurimorum ac nostrum
et nostrorum mandatorum suspensionem ipso facto. Quod nos decanos christianitatis pre-
dictos et quemlibet vestrum requirimus vobis quod mandamus. Istos fructus per vos sequestra-
tos et vestre custodie deputatos prefato sigillifero nostro assignetis et racionem
de hiis faciatis infra tres septimanas a data presentium numerandas. Ecclesias non pas-
torum non promotorum aut non residentium qui fructus suarum ecclesiarum sine licencia
nostra vel de ordinacione habita cum sigillifero nostro perceperunt et asportaverunt quas ipso facto
hoc ecclesiastico supponimus interdicto. Interdictas publice nunciantes et mandantes inibi
interdictum inviolabiliter observari. Ipsos vero pastores qui in hiis culpabiles extiterint
et sunt et ipso facto hanc sententiam excommunicacionis inciderint excommunicatos publice in vestris ecclesiis et ali-
bi ubi oportunum fuerit nuncietis et faciatis ab hiis nunciari ubi et quando fueritis de hoc
requisiti. Mandantes eisdem et aliis qui facient in ipsis ecclesiis interdictis sic in
contemptum nostre ecclesie clavium divina celebraverint officia. Immo pocius prophana-
verint quod nisi de celeri satisfactione sibi prospexerint contra eos nominatim tamquam contra
irregulares prout iusticia exigit procedemus. Vos litteras nomina eorum qui dictum nostrum
sequestrum impedierunt seu fructus sequestratos asportaverunt et nomina ecclesiarum
earundem nobis aut prefato nostro officiali fideliter rescribatis. Datum Confluencie Anno
domini mº. cccº. xxx sexto.

De monialibus

Walramus dei gracia et cetera. Omnibus presentes litteras audituris salutem in domino sempi-
ternam. Quamquam animarum subditorum nostrorum periculis ex iniuncto officio debito
occurrere quantum possumus teneamur. Illarum tamen excessibus personarum que spiritualis

divino mancipate ministerio presertim cum ipsorum difficilior correctionis excessum non
absque nota aliquali infamie poterit non modicam parere. Debemus itaque quanto
celerius possumus toto nisu ne in aliis errores occasio qui positi sumus ut aliorum
corrigamus errores sedentes super specula videamur. Cum testante sacro canone
Crudelis sit qui famam suam negligit. Sane hiis temporibus quam salienter
intelleximus nonnulle sancti Augustini et Benedictine ordinis moniales nostre civitatis
et diocesis ordinis ac status sui ac iuris et statutorum synodalium predecessorum nostrorum
super hoc editorum immemores et eorum penas formidabiles minime formidantes tam
intra quam extra monasteria sua vestibus quibus eorundem iniunctione statutorum uti tenentur
abiectis seu in maiori parte mutatis incedere publice non verentur ac vestibus et ornamen-
tis et ad instar mulierum secularium earum ordinem statum et regulam nequaquam
decentibus se parant illicitis excessibus prout de hiis tamquam de notoriis non pe-
alicui de populo non constare. Et nonnulle ex eis ut sui in huiusmodi inordinationi-
bus excusationem in talibus habere reputentur in iure status iniuria asserunt prout
ad nos pervenit nos eis ut talibus uti liceat indulsisse. Nos quod licet non credamus
nec recordamur nos eis unquam vel facto aliqua talia indulsisse per que fomentum licentie
eis talia faciendi possint illicite quoquo modo exhibuimus tamen ut cuiuslibet
nostra in hac parte pateat intentio huiusmodi talis occasionis conficta velamina
omnino tollere cupientes. Omnia et singula quibuscumque monialibus ac earum prelatis
cuiuscumque ordinis status aut conditionis nostre civitatis et diocesis in genere vel in specie indul-
ta sub quacumque verborum forma concepta dicta vel scripta per nos aut nostro nomine aut
auctoritate quocumque modo per quem aliquem per que huiusmodi abusum predicte moniales seu
sue prelate valeant decetero tolerare. Et tamquam nostram se habere licentiam super horum
excusatione pretendere trahi possent cum intentionis nostre non fuit sicut nec debuit
esse quin semper predecessorum nostrorum statuta salva et inconcussa volumus remanere prout ea
renovamus et nullius penitus volumus. Immo nostre non fuisse inten-
tionis quin et predicta statuta nostrorum predecessorum super statuta et sententia predictarum monia-
lium et suarum prelatarum edita in suo robore remanere et sua retinere efficaciam obser-
vandi hiis nostris litteris declaramus. Mandantes eisdem monialibus omnibus
et singulis et earum prelatis in virtute obedientie in hac sacra synodo congregatorum ut pretextu
cuiuscumque nostre licentie si quam hactenus ex eis aliquae minus veraciter allegarunt sta-
tuta prefata aliqualiter non extendant nec per suum statum et habitus aliquo abusu
innitere seu excessu nostre licentie pretextu audeant vel debeant se aliqualiter excu-
sare. Datum Anno domini M°CCC°XXXVII°.

De synodis observandis

Walramus dei gratia et cetera. Dilectis in Christo nostra in sacra generali synodo In cras-
tino Invocavit in nostra ecclesia Coloniensi celebranda existentibus generalibus salutem
in domino sempiternam. Multis modis et in pluribus sacris synodis hactenus per
predecessores nostros et per nos celebratis universos prelatos collegia ... vocatos
nos ... certos quod in synodis Coloniensibus ecclesie diversis ... que observa-
te fuerant constitutos rogatos hortatos et requisitos. Recolimus ipsis mandasse ex
parte predecessorum nostrorum intelleximus et a nobis meminimus ut sicut statuta predecessorum
nostrorum presertim pie memorie Sifridi nostri predecessoris fecerunt in ipsis synodis publi-
cari vel per parrochiales in suo causa et ad decenam ... ac habentes statuta ipsius
ecclesie nostre in manibus compareret. Nonnulli tamen ex eis huiusmodi salubres rogatus

hortatores requisitores et mandata nimium adulterantes secundum ipsorum statutorum
continentiam venire et stare et comparere in ipsis consiliis non curarunt penas in
ipsis expressas non formidantes forte supposita quadam et cessa predicta statuta domini
Sifridi maxime ignorantia volentes inobedientiam excusare. Verum et si de rigore
iuris et forsitan pluribus videretur ita premissa inexcusabiles videantur hii qui talia
excesserunt ¶ Quia tamen huiusmodi statuti pene sunt multum formidabiles et si
eciam aliquorum reputacionem predicta excedentes reputari debent suspensionum excommunicacionum
et irregularitatis nexibus laqueati ¶ Nos tamen misericorditer agere volentes
debita que sit per eosdem delinquentes hactenus facta sunt liberaliter remittimus vobis
a sententiis suspensionis et excommunicationis eosdem delinquentes si necesse in ipsas inciderunt vice nostra
ad cautelam absolvere studeatis ¶ Super irregularitatibus vero et eorum dispensationibus
ipsos ad sedem apostolicam si necesse ipsorum ipsos urgente conscientia pro tempore rationabiliter in
formam quibus conscientiis ipsos in hac parte relinquimus remittentes ¶ Ne autem
per hanc crassam et supinam ignorantiam valeant decetero se tueri et remota
excusatione fucata ad predicta statuta Sifridi observanciam totalem sciant et nos
cant decetero penis obligatos Ipsum statutum quod est primum inter statuta ipsius
Sifridi quod incipit Ita decet clericos qualiter eos cum modestia etc de verbo ad verbum
volumus et precipimus legi publice et integraliter in sancta synodo memorata Et
eisdem ibi presentibus ac aliis omnibus quorum interest publice predicta quod per prelatos predictam maiorem
synodum omnes prelatos collegia christianitatis decanos plebanos capellanos
vicarios ac omnes et singulos de quibus in eodem statuto mencio fit penis in ipso
statuto expressis Si contrarium fecerint innodatos secundum ipsius continentiam pronunciare
decet Et per nos qui presentes fuerint precipimus declarari Et predictum eciam statutum ad
omnibus suis clausulis et penis extendi volumus ad consilium In crastino Remigii
confessoris Anno quolibet celebrandum Datum Anno domini Millesimo etc. xxxvj In
vigilia Mathie apostoli. De tonsura et habitu clericorum —

Walramus etc ¶ dilectis sibi Abbatibus prepositis decanis ecclesiarum collegia
tarum necnon collegiis et conventibus ac decanis christianitatis plebanis et eorum vi
ces gerentibus necnon omnibus clericis secularibus et religiosis ac universis christifidelibus
nostrarum civitatis et diocesis Coloniensis Salutem in domino sempiternam ¶ Cum diversi ge
neris hominum distinguere et secerni per habitum professores consulte editores tam civiles
quam canonice decreverunt ut hii qui spiritualibus sunt officiis mancipati et contempla
cioni et orationi dediti ab omni conformitate cessent temporalium ut in se qui sunt fo
ris aliis exemplar quos decreat in domo dei conversari per decentiam habitus extrinseci
ostendant morum intrinsecam honestatem ¶ Et quod gerunt corde ore predicant
actu demonstrent Tamquam milites deo et ecclesie militanti deputati spiritualiter
a secularibus sicut se vincti diversis contra laesitant huiusmodi habitu Corona carnes
et incessu quemlibet ordini clericali minime congruente a nostris predecessoribus et a nobis
sub diversis penis et quibus sententiis emanarunt successive prout reformacioni eorum
et honestati cleri expedire pro tempore putabatur dudummodo variatores ¶ Sane
cum humana infirmitas vitiorum imitatrix que plus vetitis quam concessis solito in
nititur Plurimi nostre civitatis et diocesis tam clericos quam prelatos huiusmodi prohibitiones non
contemptores adeo excitavit ut inter ipsos quod dolenter referimus quasi quidam morbus ir
repsit quod se in incessu vestibus et capillis laicis et plus et quam ipsos decet

studeant conformare quo ad usum et utilitatem privatam stipendiorum beneficia
sua clericalis milicie stipendiarii et velut ad obsequia vel que horum exigit
receptores nequaquam se obnoxios reputantes assumunt decorem vile estimant
autumant inhonestum ut horum ordinum signis et insigniis et in tonsura scilicet
et habitu eos decentibus conversari et in publico comparere minime advertentes quod clericalis
milicie ¶ Immo aliqui ex eis sacrorum ordinum sunt caractere insigniti atque non
solum crudelius famam suam negligunt et cleri statum deformant ¶ Sed et
plerumque more venenoso laborare contra ipsa sua comodum mollunt ¶ Ince-
dunt siquidem in vestibus artis et strictis quibus cum facultatibus induuntur interdum
etiam vestibus quod vix per eos genua et inferiora femoralia deteguntur caudosis
et cum longis manicis per particulas appendentes scissas et non scissis et non solum lon-
gas sed ultra genu pendentibus et aliqui nimis vestibus amplis et latis multi-
pliciter complicatis utuntur subtus per primam sub veste clamidosa apparens contra
clericalem decentiam deferentes et quod non solum in aliis vestibus eadem varietate et
diversis coloribus et figuris etiam scaccata et virgata ex texturis sericis et aliis
induuntur ¶ Vestes etiam scaccatas rubei et viridis coloris seu quibus de alio
colore manica est assuta ante pectus et ultra cubitum multum et notantur nota-
tos a lateribus scissas ibi et in longum ad oram atque in manicis cum quadam re-
volutione fissuratas Ita quod ad medium corde cetius apparet ipsa notabiliter
fissurata ¶ Nonnulli etiam coronas deferunt et si ipsas deferunt in locis hoc
faciunt in medietate retro videlicet in capite ut dum velint ipsas de quibus de-
bent inter gloriari veniam possent sub crinibus occultare ¶ Plurimi etiam
comam ac barbam exquisite nutriunt et desuper cinctis de auro ac argen-
to quod potius debet ad usus pauperum erogari multiplicibus ornatibus se
cingunt quibus cistas sive perticas preciosas et simili modo ornatas cultellos
cruspidos et non solum cruspidos sed semigladios appendunt ¶ Et eosdem non
tantum in populo et in grande cleri scandalum sed inter communitates et in ecclesiis
ubi beneficiati sunt ¶ Et quod detius est et quam divinis intersunt officiis ¶ In contemptu
cetus dei offensam deferre publice non verentur ¶ Caligis rubeis glaucis
et viridibus se caligant et calceis modo vario perforato et incisis sic etiam quod
incisum corium aliquibus in calceis appendit per frusta volucrinanda hinc
et inde obliti celestis milicie cui ascripti sunt tamquam insipientes ar-
mate milicie induuntur ¶ Aliqui etiam ex dissolutione formice capuciis
utuntur longis quibus similibus monachi communiter cepti sui monasterii sed
licent uti per causam legitimam confingentes quod ipsorum caputiorum caudis im-
ea manuum suarum protegant a frigoribus quas non solum decentius comodius
sed et utilius ac liberius preservarent ab hiis inbusime si eisdem vestium
vestium amplitudo ¶ Plures etiam quedam capucia perforata scissa et
fissa cum magnis partium particulis pendentibus quedam vermiculata filis sericis
aureis et argenteis de eisdem etiam variis contextis et depictis figuris et
gemmis ornata deferunt statum suum in premissis et in pluribus aliis plus quam lai-
ci dissoluti ¶ Et adeo se sive stulticiis et superstitiosis adinventionibus glorificantes

ut suo iudicio plus laudetur qui magis pluries varias formas adinvenerit et
gestat ¶ Et in huiusmodi abusionibus plus laicis se conformat sit quod nullus vel
modicus delectus inter tales clericos et laicos possit haberi excessiue delicatos
et plus etiam eosdem quam deceat dissolutos ¶ Nos igitur attendentes ex debito
pastoralis nostri officii ut tenemur premissa que nuper in visitacione generali
nostra nonnullis nostre civitatis et diocesis ecclesiis personaliter impensa per nos ac in
aliis per nos et nostros commissarios facta tamquam notoria et que per nos audiens
iam abusio indolevit reformacioni nostre reservamus specialiter ut eos quos ad
dedicacionem huius tonsure ingressus et conversacionem honestatis congruentes
ordini clericali virtute premia non induunt ¶ Ita de rigore iuris secundum de-
cretum Innocencii pape tercii Cum precipit ut clerici viuentes in statu mentis in
habitu corporis deo et hominibus placere studeant In superfluitate fissure aut co-
lore vestium neque in mensura invenientium quorum forma et exemplar esse debent
offendant aspectum ¶ Et potius quod eorum deceat sanctitatem quod si moniti ab
episcopis emendare noluerint eo ipso careant beneficiis continuo tocies moneri
ad privacionem beneficiorum suorum procedere nunc possumus Cum iniustum esset ut bene-
ficiis privarentur qui eisdem se reddunt indignos et ipsorum insignibus abutuntur
ut similem cum illis quorum sectantur gestus et leges recipiunt in legibus disci-
plinam Saltem nunc pervenit ad presens perfecte domini tam adicientium penarum
ex aggravacione quam adicionibus de nova formidine possimus a suis ausibus re-
merarius refrenare ¶ Monemus igitur universos et singulos nostre civitatis et diocesis
rectores et prelatos et clericos beneficiatos et quoscumque etiam alios in sacris ordinibus
constitutos et non constitutos per clericos se gerentes cuiuscumque dignitatis preeminencie
status condicionis aut status fuerint quatenus a premissis omnibus et singulis ab-
usionibus presertim cum nobis necnon in locis aut intra ecclesias et cimiteria ecclesiarum
ubi beneficiati sunt abstineant et honeste incedant secundum attinenciam clericalem
Tonsuram et habitum deferant suo ordini congruentem et superius omni numquam
appareant nec tempus hoc requirat et decessum sunt a locis ubi degunt aut se
intime constituti ¶ Alioquin nobis in premissis vel premissorum quolibet non parentes
vel contra facientes triginta sex dierum monicione premissa quorum xii pro primo xii pro secundo
et reliquos ii xii pro tercio termino peremptorie et monicione canonica assignamus excommunicamus
ut extunc excommunicacionis sentenciam ferimus in hiis scriptis ¶ Monemus nichilominus vos omnes
et singulos nostre civitatis et diocesis ecclesiarum collegiatarum decanos necnon subdecanum
ecclesie nostre coloniensis in virtute sancte obediencie et sub pena excommunicacionis late sentencie
que in vos et quemlibet vestrum sex dierum monicione premissa in hiis scriptis ferimus
si non feceritis quod mandamus quatenus vos decani predicti auctoritate nobis in hac parte
per presentes specialiter indulgemus postquam vobis post dictam nostram monicionem aliquis
de prelatis canonicis seu clericis apparuerit excedere in premissis seu aliquo premissorum
super quo vobis et simplici volumus adhiberi relacioni vestre plenam fidem Extunc
absque more dispendio quam cicius poteritis administratoribus distributoribus fructuum red-
dituum proventuum obvencionum prebendarum inhibeatis et interdicatis Quibus nos presentibus
sentibus interdicimus et inhibemus Ne post monicionem nostram ipsis quicquam de
premissis sive in grossis sive in minimis distribuant ministrent quolibet vel assignent

¶ Cum illis fructibus beneficiorum suorum inito subtrahantur quibus ecclesiastica censura
denegatur. ¶ Aliaque in administratores distributores predictos. In premissis contrarium facien-
tes dictorum monitorum premissa excommunicationis sententiam ferimus in hiis scriptis. ¶ Volumus et
quod nomina rebellium presenti nostro mandato vobis infra mensem post quam vobis de huiusmodi
rebellione apparuit publicati per vicessivum [?] referatis fideliter contra eosdem pro
ut eorum pervicacia exegit pro alia ulterius remedia arcius procedere valeamus. ¶
Porro vos et omnes et singuli supradicti premissis inobedientes et rebelles lapsis
dicto monitionis nostre termino tamquam excommunicatos et a communione fidelium exclusos nequaquam
ad divina officia admittatis nec cum ipsis incessu [?] eisdem. Sed eos in actibus legiti-
mis ac in omni humanitatis solacio penitus evitantes sic penas a iure statu-
tas super hiis incurrere formidetis ut sic rubore confusi a premissis abstineant et ad
gremium matris ecclesie sue redire et a dicta sententia absolutionis beneficium querere com-
pellantur. ¶ Quorum absolutionem nobis et officio nostro duximus presentibus reservandam. Ipsi
officio nostro eosdem absolvendi nisi prius excautia [?] ab ipsis prestita iuratoria cau-
tione quod mandatis ecclesie parere debeant huiusmodi et postquam talem cautionem prestite-
rint eis iniungant in virtute huiusmodi iuramenti quod decetero ab hiis que
has inciderunt sententias abstinebunt potestatem omnimodam admittentes per pre-
missa autem volumus nec intentionis nostre est iurisdictioni nostre decanorum quod vobis
in correctione predictorum excessuum quomodolibet vendicare potestis in aliquo dero-
gari seu curam subdectam. ¶ Cum ipse hoc quod decanus ecclesie nostre Coloniensis
hactenus non fecit nec adhuc facit in ipsa ecclesia nostra residentiam personalem
in premissis auctoritate nostra exequendis dedimus potestatem ad alia que tibi non competere
prorogari. Sed hunc inde iurisdictionem nostram nec plus auctam nec diminutam
sed in suo statu salvam manere providemus sicut ante premissa et et [?] sententias alias a iure
communi predecessorum nostrorum statutis atque nostris prolatas aut mandatis contra et in
prefatos abusores placitis et expressis in suo robore nichilominus duraturis. ¶ Insu-
per vobis et singulis vestrum [?] exprimatis [?] decanis per nostras civitatem et diocesim constitutis
sub pena excommunicationis late sententie quam in vos et in vestrum quemlibet sex dierum monitione
premissa in hiis scriptis ferimus. Si presenti nostro mandato non parueritis districte pre-
cipiendo mandamus quatenus postquam vobis aliquem plebanorum pastorum rectorum seu
vicariorum perpetuorum ecclesiarum capellarum intra limites vestrorum decanatuum consiste-
ntium aut ipsas ecclesias seu capellas officiantium lapso dicto nostre monitionis termino
excommunicatum in premissis seu aliquo premissorum apparuerit publicatum per vicessivum [?] nobis
eorum nomina excedentium infra mensem fideliter intimetis ut dicto auctore ad gra-
viora prout intendimus procedamus. Datum Anno domini [illegible]

Valramus dei gratia. ¶ Item de eisdem.

Dilectis fratribus abbatibus prepositis etc. ¶ Cum super nos in synodo nostra provin-
ciali inter alia que pro reformatione status clericalis tam in habitu quam in
tonsura. In quodam nostro mandato per nos facto et nobis publicato universis
et singulis personis prelatis et clericis nostrarum civitatis et diocesis cuiuscumque ordinis status
aut conditionis existentes divino precepto se gerentes. Inhibuimus eisdem cum ex-
perientia [?] facti informati didiscimus [?] quod post [?] gestationem singulorum desuper. In articulis
In vinitate [?] vestium et aliis habitu et incessu clericalem inlapsis deformantibus

ipse in abusus varios incidisse. Quos nisi similiter prospeximus ex prohibitione
¶ Singuli facilius aboleri, ne usque cincti desuper comparerent, nisi in ca-
sibus quibusdam exceptis sub sententia excommunicationis late sine sine qua alias nichil
perfici putabamus. Aliis quoque gravibus penis in eodem mandato nostro pro-
latis et expressis duximus inhibendum. Verum quia nonnulli clerici nostre canonici
se prejudicium nostro conspectui putantes. Nobis pro se et aliis suis canonicis
decenter incedentes eos habitu et tonsura debita et patente incedere prescribunt
ut cincturis simplicibus desuper uti valeant sine omnibus tamen abusionibus a-
liis in dicto nostro mandato prohibitis propter sententiam excommunicationis in eodem nostro manda-
to latam eo inde possent etiam gravia animarum pericula provenire. Et non solum cul-
pabiles sed insontes et alias innocentes per eam possent contingere laqueari
Salvis tamen aliis penis in dicto mandato et in aliis nostris et predecessorum
nostrorum statutis preceptis et mandatis expressis et positis tollere dignaremur instanter
supplicantes ¶ Unde nos ad capitulum et prioribus nostris prehabita deliberatione dili-
genti qui nobis quoad correctionem subditorum suorum quo ad alias abusiones In dicto
mandato et statutis et in preceptis expressas et prohibitas secundum formam et modum eo-
rundem vellent in antea insurgere diligentius. Ipsa quoque mandata precepta et
statuta in omni sui forma alias observare dicta pericula attendentes et precipue
quod non modicum id in reformacione habitus et tonsure clericali statui congruenti pro-
fecimus. Immo multum dictam excommunicationis sententiam in singulis suis clausulis in dicto
mandato expressam et prolatam presentibus tollimus et penitus amovemus ¶
Eisdem prioribus et prelatis et clericis nostre civitatis et diocesis universis et singulis ut cincti
supra cingulis eo simplicibus sine textis et cultellis dummodo habitus cingulis
dicti religionem deferant non utantur. Neque propter hoc magis strictas et breves ves-
tes deferant. Sed alias in habitu competenti longo et lato ¶ In tonsura quoque in
loco debito sita patente et suo ordini congruente publico se conspectui exhi-
beant. Nec alias abusiones in eodem mandato nostro prohibitas committant
incedere valeant usque ad crastinum dominice Invocavit proxime adventure
¶ Interim experiri volentes an ex cessatione cause prohibitionis dictorum cinctorum
nos ad hoc moventes quod nobis promissum ut prefertur subeat in effectum. Et ut
eos decenter in habitu et tonsura assuescant in publico comparere presentibus indulge-
mus. Sic tamen quod si quisquam per publicum incessum dicti nostri mandati in aliis abusi-
onibus inventus fuerit violator. Extunc sibi per personas ad hoc in dicto nostro
mandato deputatas fructus redditus distributiones quarumcumque sui beneficii vel
beneficiorum si plura obtinet auferantur et penitus denegentur. Et alias fiat prout
in eodem nostro mandato continetur ¶ Ita etiam quod si qui eisdem fructibus red-
ditibus distributionibus obvencionibus seu receptionem eorundem ingesserint seu quicquam
etiam a volente receperint de eisdem extunc sententiam excommunicationis qua in huius [?]
in eosdem ferimus presentibus etiam eas sententias quas contra personas nostrorum statutorum sive
mandatorum propter hoc incidit [?] incurrat ipso facto. Quarum absolucionem
nobis et officiali nostro secundum formam tamen alias sibi indultas presentibus reservamus ¶
Intimantes nichilominus eisdem nostris prioribus et prelatis et clericis quod nisi a predictis abusionibus

studeant effectualiter absolutionis. Nos ad dictam excommunicationis sententiam predictorum benefi-
ciorum suorum et alia gravamina prout expedire videbitur procedemus. ¶ Per premissa
autem intentionis nostre non existit eos teneri pro absolutis qui contra predictum nostrum
mandatum facientes iam in excommunicationis sententiam inciderunt donec absolutionem
earum sententiarum quas ante revocationem nostram predictam inciderunt non obtinuerint
competenter.

De questoribus elemosinarum

Valianus etc. ¶ Castie sibi abbatibus prioribus etc. ¶ Ex verbo quod nostram
diocesis conventibus irrepsit quod nonnulli elemosinarum questores se fore alios
mentiuntur et ut pauperum substantias rapiant et aurum subtili ymmo falso
ingenio extorqueant ad alia quam eis competant suos extendunt limites
potestatis. Super votis quidem de facto dispensant a periuriis homicidiis et
peccatis aliis sibi confitentes absolvunt male ablata incerta data si
aliqua pecunie quantitate remittunt. Terciam aut quartam partem de iniunctis
penitentiis sibi relaxant. Animas tres vel plures parentum vel amicorum illorum qui elemosinas
eis conferunt de purgatorio ut asserunt mendaciter extrahunt et ad gaudia pa-
radisi perducunt et alias quamplures abusiones committunt. ¶ Nonnulli etiam se habere
potestatem per litteras apostolicas quas non habent et si habent eis ut permittitur abutuntur.
Et per eas antequam ipse littere per nos examinate fuerint sive admissi. Cupientes
mederi remedio a sede apostolica iam pridem super hiis constitutionem per felicis recorda-
tionis dominum Clementem papam quintum contra huiusmodi abusiones editam in concilio
Viennensi. In presenti nostra synodo diocesana publicandam. ¶ Cuius tenor de verbo ad
verbum dinoscitur esse talis. Abusionibus quas nonnulli elemosinarum questores in suis
proponunt predicationibus ut simplices decipiant et aurum subtili vel fallaci potius
ingenio extorqueant ab eisdem cum animarum periculum et scandalum plurimorum pa-
riant nobis est possibile precludendo cupientes ipsius statutum concilii generalis diocesanum
prohibendum districte. Ne questores aliqui nisi apostolicas vel diocesani episcopi litteras
exhibuerint quomodolibet admittantur nec permittantur. Sed nec illi quibus competit
indulgentias sibi concessas insinuare populo et caritativa postulare subsidia
supplicater ab eodem nullatenus ipsi populo predicent vel aliquid exponant nisi quod in
suis continebitur supradictis. ¶ Litteras vero apostolicas et diocesani episcopi ne quid fraudis
committi valeat per easdem antequam admittantur questores examinent diligenter.
Ad hec cum aliqui ex dictis questoribus huiusmodi sicut ad nostram audientiam est perlatum
non sine multa temeritatis audacia et deceptione multiplici animarum indulgen-
tias populo motu suo proprio de facto concedant. Super votis dispensant a pe-
riuriis homicidiis et peccatis aliis confitentes absolvant male ablata in-
certa data aliqua pecunie quantitate remittant. Terciam partem aut quartam
de penitentiis iniunctis relaxant animas tres vel plures parentum vel amicorum illorum
qui elemosinas eis conferunt de purgatorio ut asserunt mendaciter ex-
trahunt et ad gaudia paradisi perducant. Benefactoribus locorum quorum questores
existunt remissionem plenariam peccatorum indulgeant. Et aliqui ex ipsis
eos a pena et a culpa ut eorum verbis utamur absolvant. ¶ Nos abusioni-
bus huiusmodi per quos censura vilescit ecclesiastica et clavium ecclesie auctoritas de-
ducitur in contemptum omnimode volentes ea per quoscumque questores fieri vel attemp-

tur decreto districtius inhibemus omnia et singula privilegia siqua super p-
missis vel eorum aliquo Sicut ab aliquibus locorum ordinariis vel personis
huiusmodi quomodolibet concessa Nec ipsorum materia sit eis pretextu talia ulterius p-
sumendi auctoritate apostolica quoad ad premissa penitus revocantes ¶ Questo-
res autem qui deinceps in premissis vel aliquo premissorum deliquerint vel
alias et quibuscumque privilegiis suis abusi fuerint sit per locorum episcopos puniri
volumus nullo penitus eisdem questoribus in hac parte privilegio suffragante
quod a suis temerariis ausibus qui ubique ut quasi lex asserto (?) [illegible] excreverunt
pene formidine propensius compescantur ¶ Huiusmodi igitur auctoritate constitucionis
vobis omnibus et singulis abbatibus prioribus plebanis et clericis sub pena suspensionis
a divinis quam in vos et vestrum quolibet huiusmodi nostris mandatis transgressorem monicione
tamen canonica premissa in hiis scriptis ferimus districtius inhibemus ¶ Nec ele-
mosinarum questores in antea admissos per nos quatenus auctoritate fungantur Etiam
si literas apostolicas super eo se habere asserant et ostendant nisi nobis literas nostras patentes
exhibuerint quibus vobis appareat quod examinatorum nostrum diligenter Ipsas literas
apostolicas tales invenimus quod eorum pretextu sint merito admittendi Nec et-
iam per nos ad alia admittantur quam que expresse examinatas per nos literas conti-
nentur ¶ Questores autem qui in antea suam ultra quam in ipsarum literis exprimitur
extenderint potestatem vel qui in premissis vel aliquo premissorum delinquerint per-
nos et ipso volumus et mandamus ad competentes diem et horam coram Officiali nostro
cui in hoc committimus vices nostras non obstante quacumque exempcionis privile-
gio citari penam pro meritis recepturos Et diem et horam citacionis vestre per
literas vestras patentes sigillo vestro vel alio autentico sigillatas vel per alia le-
gitima documenta predicto Officiali nostro quantocius poteritis ante citacionis terminum
intimare Datum Wratislavie Anno domini M^mo ccc^mo xxxvi^o. Sabbato post festum
Mathie apostoli.

De tabellionibus

Valramus dei gracia etc. ¶ Dilectis (?) sibi abbatibus etc. ¶ Cum morbum p-
nostris civitatis et diocesis generalem quam plurimum nostris dampnosum subiectis et
periculosum rei publice cognovimus ex facti evidencia irrepsisse Quo depravati
quidam qui se ad terras nostras civitatis et diocesis transtulerunt vel in eisdem degerunt ad
tabellionatus exercendi officium se fecerunt admitti quam plures nulla legi-
tima potestate fulcitos utpote qui ab illis quorum aliquis suam eandem potestatem
quamvis eam asserunt et asserant ab imperiali culmine processisse de facto solum
absque ullo aut cum minus sufficienti titulo sibi usurparunt ¶ Quidam eorum
etiam penitus sunt ignoti sic quod eorum potestas ad nec ostendi nec famam possit
pocius conficta presumitur attracta quam usque rerum existencia in natura asserunt se
creatos vel qui sic creatos ostendunt vel ostendere possunt nullam penitus potestatem
¶ Quosdam etiam comperimus quod contractuum ignaros aut infames penitus
et infideles alias quam leves personas huiusmodi didicimus officium usurpasse [illegible] quod
contra iuramentum quod in creacione tabellionum debent prestare consueverunt super contrac-
tibus usurariis Et alias per dolum et fraudem quemquam (?) necnon alias facere (?) extra-
iudicialibus ubi ipsi confitentes rogati non fuerunt Immo quod periculosius est

nec processus ad voluntatem hoc petencium pro falsitatis commenti quedam etiam
ex sui forma falsa et etiam falsis datis et indictionibus nonnulla inita et defunc-
ta ex corrupcione gramatice et plures confecta vidimus publica instrumenta. Quibus
multi nostri subiecti etiam innocentes status et honoris et bonorum suorum pericu-
lum subierunt. ¶ Nos igitur tam generalem pestem et mortiferam magis omnibus
venenosam per quam sine defensione cadit innocens patens succumbit et sibi
latens consciens potens ascendit de nostre terminis extirpare radicitus quantum
possumus conamine cupientes omnibus et singulis cuiuscumque condicionis aut status
fuerint. Hiis tamen exceptis qui ab auctore Imperiali sine medio processerunt.
Qui in nostra civitate et dyocesi in antea tabellionatus officium voluerint exercere
presentibus inhibemus ne huiusmodi officium in iudicialibus vel extra iudicialibus sive quo-
quomodo exerceant clam vel palam. Nisi prius ad officialis nostri pro tempore ex-
istentis se presenciam contulerint. Cui in hiis plenam et specialem presentibus commi-
ttimus potestatem, et per eum autem cuius hoc officium exercendi sibi posse vendicent et de
aliis que fuerint indaganda reperti admissibiles et ydonei ad huiusmodi exercicium
in eisdem civitati admittantur. ¶ Quorum nomina omnium ab ipso officiali nostro
volumus registrari. Alioquin in omnes et singulos contrarium facientes sex dierum moni-
cione premissa excommunicacionis sententiam ferimus in hiis scriptis. Et nichilominus instrumentis
per ipsos confectis nullam fidem per presentes iuxta mandatum et statutum volumus
ac decernimus adhiberi. ¶ Inhibentes etiam vobis omnibus et singulis sub pena suspen-
sionis a divinis quam ipso facto incurrere volumus contrarium facientes. Ne aliquis vestrum quorum-
cumque commissionis litterarum pretextu quemquam in tabellionem creet. Nisi prius ipsum
in hiis que de iure tabellio scire debet examinaverit diligenter et per examinacionem suf-
ficientem convenientem ydoneum reperit ad ipsum officium exercendum et etiam iuramentum presti-
tit in ipsa creacione prestari debitum et consuetum. Datum et actum de capituli consilio
et consensu. Anno domini M°ccc° xxxviii°. In crastino beati Mychahelis archangeli.

Walramus dei gratia etc. ¶ De fraternitate sancti petri.

Dilectis in christo Abbatibus prioribus prepositis Archidiaconis decanis Investitis ecclesiarum
et capellarum rectoribus et eorum vices gerentibus et universis sacerdotibus per civitatem et dyocesim nostram
Colonien(sem) constitutis. Salutem in domino. ¶ Et si precioso tam magnifica operis fabrica
ecclesie Colonien(sis) precipue nobis qui speciali vinculo illi iungimur ex fidelibus nostris cunctis de-
beat in pietatis visceribus inherere. Decet tamen et est debitum ut vigeat discrecio sic quod
illud non effugiat iudicium racionis. Ne dum huiusmodi fabricam promovisse putantur
succrescat dispendium aut alia illicita compensacione seu favore huiusmodi inconve-
niens admittatur. ¶ Videntes siquidem nonnulli predecessores nostri et nos ipsi ad pro-
movendum felicem consummacionem structure dicte fabrice plurimum laudabilem et non mo-
dicum sumptuosam cordi gerentes ardencia Indulsimus et concessimus ut universis
fideles homines qui fraternitatem eiusdem ecclesie receperint et pensionem annuam promis-
sam et eorum debitam devote persolverint. ¶ Si autem ecclesie statutorum provincia-
lium aut sinodalium vel nostra ordinacione quacumque vel officialis nostri vel archidiaconorum
nostrorum aut aliorum quorumcumque nostre iurisdictionis ecclesie fuerint interdicte. Ipsos quoque fratres seu
eorum liberos infirmari vel mori contingat. Dummodo non fuerint usurarii manifesti
vel excommunicati aut nominatim interdicti et si decesserint ad missas defunctorum tradendi

sepulture ecclesiastice Quibus exequiis et missis fideles vacare poterunt interesse si
voluerint non obstante huiusmodi interdicto Quod interdictum seu que interdicta quo
ad inunctionem et ad ipsum diem exequiarum et sepulture duximus relaxanda.
¶ Interdictis tamen huiusmodi lapsis diebus exequiarum predictarum in suo robore ulterius
duraturis ¶ Et postmodum ad ambitiosam et importunam quorundam instan
ciam per quam multociens non concedenda conceduntur premissis indulgenciis
nostram declaracionem subiunximus videlicet quod eciam qui ad cursum vite sue pen
sionem annuam non darent sed eam poterunt largiri et asscribi se facient
ad fraternitatem predictam quod a die largicionis et oblacionis usque ad annum gaudere
debent omnibus et singulis libertatibus privilegiis et graciis supradicte fabrice
Sic tamen quod si anno revoluto hec non fecerint ab huiusmodi libertatibus gracia se
rent exclusi in eisdem nichilominus tamen quocienscumque postmodum tempore asscribi possent
et gaudere libertatibus antedictis ¶ Verum quia experiencia didicimus quod per decla
racionem nostram huiusmodi sibi quidam contra tamen intencionem nostram quandam occasione
quamvis fatuam assumpserunt qua ipsi et nonnulli eciam infirmi dicti eorum sani de
hoc minime curaverunt quod sola gloria humana et dumtaxat solacio exequiarum post mor
tem sollempnia affectantes se ad dictam fraternitatem et privilegia eisdem pro
uno denario vel duobus fecerunt se recipi et asscribi ¶ Unde in aliquibus partibus nostre
diocesis ubi magis contra libertatem cleri invaluit audacia pravorum raro conti
gebat eisdem tempore generalis interdicti missarum sollempnia pro sepulturis huiusmodi
secundum predicta privilegia haberent presertim quod ibidem dissolvitur prius et molestatur ner
vus ecclesiastice discipline libertas ecclesie extinguitur per quam dicta interdicta sunt
provide adinventa Laycos enim illius propter hec contra clericos eo securius animat
non curant satisfacere nec curant prelatos et eorum dominum insurgere contra eos ¶
Dehonestatur eciam honor fabrice cuius tanta privilegia passim ab omnibus
comparari posse per tam vili precio publicantur Et si inde dicte fabrice secundum
quorundam opinionem aliquod emolumentum quomodolibet eveniret quod tamen cre
dere non valemus quod res minori taxato precio ut frequencius reputantur
pro iusto vel maiori avidius peterentur Non est talis tamen tanti inconvenien
ciis admittenda compensacio Nos igitur crebris super hiis cleri nostri in
dictis partibus miserabiliter afflicti lamentacionibus excitati per prefatam declara
cionem nostram tamquam per importunitatem obtentam Et que iam est contra in
tencionem nostram notorium in abusum eciam omnino suo effectu privantibus innova
mus de consilio et consensu prelatorum nostrorum ¶ Declaramus et statuimus quod
hii dumtaxat qui se in fratres dicte fabrice et fraternitatis faciunt recipi et as
scribi sani vel infirmi pro annua pensione ad minus unius sumbrini bla
di mensure coloniensis aut pro sex solidis coloniensium pagamenti singulis an
nis ad dies vite eorum prestandis et solvendis Et de hoc sufficienter secundum
consuetudines et exigencias locorum ubi talia fieri contigerint Ita quod hoc
firmum sit nec de eo possit postea dubitacio seu questio suscitari Gau
debunt per se et suis liberis secundum indulgencias nostras et predecessorum nostrorum pre
dictorum quo ad dictam inunctionem et diem ecclesiastice sepulture eciam missa
pro defunctis in forma que supra expressum est quod sic duximus declarandum.

Gaudebunt quo ad diem id est spatium diei quo premissa commode sine frau-
de possunt expiri et quo ad hoc et non quo ad tantam diem indulta relaxamus
¶ Non est tamen intentionis nostre quin predicti indulgenciam huiusmodi de In-
unctione missa et sepultura tempore interdicti nostri devoti fraternitatem predictam
premissi quos deus inspiraverit possint acquirere et fratres eiusdem fraternitatis
appellari et participare in missis orationibus ieiuniis vigiliis castigationibus et
aliis operibus caritatis que ad dictam fraternitatem et ut fratres illius participes
sicut fuisse dinoscitur hactenus instituta ¶ Summopere itaque caveatis
ne in hiis que pro tutela libertatis nostre diximus ordinanda inveniamini
in aliquo transgressores Ita quod decreto nullum fratrem dicte fraternitatis indulgen-
ciatione sepulture et misse predictarum participem habeatis nisi tamen dederit et de
hoc sufficienter etiam caverit de quo tamen vobis qui cauti fueritis plene
constet quantum et sicut supius est taxatum ¶ Scituri autem quod contra vos tam-
quam transgressores interdictorum et prophanatores divinorum officiorum nostrorum privationis bene-
ficiorum et alias penas canonicas quas de iure potuimus acrius procedemus
Datum et cetera ¶ De non habentibus beneficia promovendis .

Valentinus dei gratia ¶ Dilectis sibi abbatibus prepositis et cetera ¶ Cum sub vetuste
consuetudinis velamine qua tam regulares quam seculares collegiate
ecclesie per nostras civitatem et diocesim constitute illos in suis ecclesiis beneficiatos et
eos quos ex conversatione vite et honesta morum conversationis exempla ad
sacrorum susceptionem ordinum prout in suis ecclesiis divini cultus ministerium exige-
bat ydoneos reputarunt Nos autem dicte nostre ordines celebranti pro suscipiendis
promovendis eisdem ad titulum suarum ecclesiarum ac aliam examinationem et scrutinium
in hoc suis dimisisse consciencias hactenus reputarunt quod plures ad presenta-
tionem ecclesiarum huiusmodi de quorum vita et conversatione ipsis aliqualiter non constabat
titulos non habentes Immo quod peius est per pactiones et conventiones pravitatis
speciem habentes ab ipsis ecclesiis titulum penitus destitutos Intervenientibus quorundam pre-
cibus importunis quibus prout frequenter non concedenda concedunt Ipse ecclesie aliquo-
tiens reluctantes ad hoc contra conscientias inducuntur ex fida experiencia No-
bis ad sacros ordines et ad sacerdotium devenimus ut promotos Qui tandem dic-
ti penuria in omnipotentis dei offensam et in sui ordinis preiudicium venale suum
officium nisi sunt exponere et hostiatim querendo victum in totius cleri obprobrium pre-
mendicare ¶ Nos districte sub interminatione eterne maledictionis et sicut illorum
velletis predictam consuetudinem observari Cum enim antiquitus introducta con-
suetudo sit trahitur in abusum precipimus inhibentes ne quempiam nisi actu in
vestris ecclesiis obtinentem beneficium ad titulum earundem pro suscipiendis sacris or-
dinibus nobis autem cum committendis diximus decreto presentetis Nec quispiam a
nobis per patentes litteras nostras obtinuit specialem licenciam et consensum Et si
prius nostris examinatoribus cum ipsis litteris earum procedit ad ordines representet
et tam litterarum huiusmodi quam de vita sua moribus et etate et aliis que in huiusmodi
scrutinio fuerint indaganda approbationem obtineat ab eisdem ¶ Qui
vero contra premissa ad titulum alicuius ecclesiarum nostrarum se decreto ad aliquem

sacrorum ordinum percipiant contra mores canonica monitione premissa sententiam ex-
communicationis quam in singulos secus facientes exnunc prout extunc huiusmodi presumptores
incurrere volumus ipso facto ¶ Insuper tamen nonnullos in ecclesiis nostris civi-
tatis beneficiatos qui preter pretensa consuetudine ac examinatione aliqua
ad locum ubi celebrantur ordines processerunt ex eo quod nimis erant congrue
tonsurati Ab ipso loco in confusionem omnium non sine magno scandalo animo
nec et ad sacros tunc suscipiendum ordines invenimus non inmerito refutatos ¶
Nos malo huiusmodi antequam ad lucem sit scandalose procedat subveniri for-
salubrius attendentes. Vobis omnibus et singulis nostrarum civitatis et diocesis ecclesiis
districte precipiendo mandamus quatenus non obstante prefata consuetudine
antequam vos ad suscipiendum sacros ordines presentetis et ad locum ubi conferuntur
ordines exponatis personas vestras examinatoribus nostris quocumque tempore fiunt
presentetis applicationem saltem ab ipsis super tonsuratione et etate debetis recep-
turi ¶ In quo si comperti fueritis negligentes non solum vos volumus et man-
damus refutari Sed et nos contra vos iuxta qualitatem facti acrius procedemus
Datum Anno domini Millesimo ccc^mo xxxviij^uo. ¶ De annis gratie.

Valramus dei gratia etc. Salutem sibi in ipso Abbatibus prepositis etc ¶ Cum
malorum radix teste cupiditas cecitatis sibi nomen adoptavit Qua-
dam sue ardore avendo diffunditur nec in se nec in aliis videt quod indi-
get nec indicato ratione se solum ambigit quo suo appetitui finis insacia-
bili satisfaciat ¶ Ex hac enim sitienti radice et solertem indagationem
Inquisitione nonnullarum ecclesiarum civitatis et diocesis tam per nos quam per nostros in
hac parte commissarios nuper factam cognovimus processisse Ut fructus benefi-
ciorum vacantium in eisdem ad certos annos de consuetudine aut statuto
competenti ecclesie aut defuncto ipsis sit totaliter applicaverit quod in locum
defuncti huiusmodi annis durantibus nullus substituitur qui serviat ecclesie
in divinis ¶ Propter quod ipse ecclesie debito ministrorum obsequio presertim ut
sepius contingit plurimum beneficiorum vacationibus currentibus non absque grandi
cultus detrimento divini et fundatores locorum suis et pie institutionis proposito
destituuntur ¶ Invenimus etiam a quibusdam ecclesiis in nostris annorum ex-
dicta quod qui huiusmodi beneficia canonice obtinent et ad quos alias fructus ip-
sorum de iure pertinere deberent propter abicionem huiusmodi fructus consequendi
Et clericalis status decentiam necessitate cogente vagentur se negotiis se-
cularibus immiscent et in foro Quos potius decet in domo dei conversari ¶
Quidam etiam non contenti in suis excessibus in premissis abusu addiunt
quo concedentibus eisdem beneficium antequam ipsum obtinens fructus percipiat
ex eodem pluribus vacationibus ex ultima vacatione sibi complet numerum
annorum debitum hactenus observatur ¶ Sic etiam de prima vacatione que
duo durabat die excepto omnium annorum annicula effluxissent propter que
exprimetur diatemus divinum et idem beneficium suo ministro in talibus ecclesiis viij
annis et amplius destituta ¶ Item nonnulle ecclesie de facto observant
licet nulla super eo scriptura consuetudine aut alia causa rationabili existant Ut ubi
beneficiati permutationis aliquis transferetur ad eorum ecclesiam sibi pro biennium fructus
cedere debeant sit translati ¶ Etiam si beneficiatus aliquod transfertur sub

iaceat expectancium antedictis quod et vacat in morte auctoris per quam pene et libe-
ri unus translator in locum transferre alterius preiudicio Immo divini cultus de-
crementum et contra permutacionis negocium Cum hoc agatur ut qui transfertur
ibi se valeat utilius exercere dinoscitur redundare ¶ Insuper ipsas ecclesias
in observacione constitucionis suscepti regiminis per felicis recordacionis Jo. pp.
xxii edite Quam in premissis in parte salubriter duximus providendo Non
solum desides sed eandem quod plurimum quibusdam confictis coloribus excessisse
invenimus eo quod asserunt se hanc consuetudinem in dicta constitucione utique
approbatam per quam receptos ad beneficia ipsius per iuramentum ab eisdem prestitum
de suis consuetudinibus observandis ac si iuramento huiusmodi astringantur
ad non utendum Immo renunciandum ipsi constitucioni licet et hoc non teneat
simpliciter allicitur volentibus etiam uti ea ita quies sint et se reddunt quod a
suo conamine indirecte coguntur penitus abstinere et hiis suis abusionibus
ut valeat quietius immorari Et sic fructus dictis annis cedentibus eo
divisionibus quas capitulares articulant usurpare Quos divites et in
proximo dilatatos per luxuria omnium motus sub colore quod ecclesiarum utilita-
tibus reservent Que a communibus proventibus et illorum qui plus ab ecclesiis re-
ceperunt debent potius per earum sive privatis usibus imbursare et in eis
pauperes defraudare. Quo aliqui per ecclesiastico stipendio et clericali titulo ac-
vendis (?) se ipsos examinaverunt proprie sue sunt exules et de divitibus pauperes fa-
cti cotidie exprimuntur eorum observanciis assistunt et consuetudinibus licet nulla sup-
scripcione inveniuntur quod fructus suorum beneficiorum dicto tempore expectancie licet alii
sint habiles ad capitulum et capitulares tractatus ipsius non vocati debeant nec ad-
mitti ad que iure canonico. Et si nullam actu prebendam nondum obtinuerint de
iure debent alias evocari ¶ Nos igitur ex suscepti regiminis cura de agro
nobis commisso dictarum abusionum tribulos ne suis plantacionibus invaleant et ex
tempore licet cedatur quod ex iure prohibitum extirpare funditus sancientes ¶ vobis
districte precipimus et mandamus quatenus dictam constitucionem suscepti in omni
sui diligencius observetis et in omni studio teneatis Ne penas contentas
et expressas in eadem eciam formidabiles incurratis Prohibemus ne aliquem
per vos vel alium clam vel palam directe vel indirecte huius ad hoc quesito co-
lore ad renunciandum ipsius constitucionis beneficio vel non utendum eodem indu-
catis vel induci quomodolibet procuretis Et volentes ea uti quemlibet libere sine of-
fendiculo permittatis Nec propter hoc eidem quies in aliquo vos reddatis
Alioquin in omnes et singulos contrarium facientes vel fieri procurantes sex dierum mo-
nicione premissa excommunicacionis sentenciam ferimus in hiis scriptis ¶ Item quod eas ra-
cionabiles cessare reperimus Immo ut preferre vergere in abusum quod tot annis
sicut aliquis ecclesie sibi competere contendunt beneficia beneficiorum suorum debe-
ant expectare Nos in hac parte alias ecclesias ad conformitatem cum ecclesia
nostra cathedrali et nonnullis aliis ecclesiis que suis antiquis observanciis
innituntur Sic ut nec expectantibus immo quies nec ipsis ecclesiis nimium
preiudiciale non deffinietur reddituum detrimentum reducere volumus Statuentes
ut nulla ecclesia in earum anniversariis et diebus sibi et deffuncto ulterius communi fructus
beneficiorum ipsius ecclesie vacantium vel in antea vacaturorum Etiam si durantibus
expectanciis vacent plures successive secreto vendicent vel usurpent

¶ Sed ulterioribus expectantiis et biennij quod tamen et cessante et rationabili quod con-
suetudine legitima prescripta de facto solum sibi quedam ecclesie suis prouincialibus
vendicarunt penitus abrogatis ecclesie que non gaudent paucioribus annis post
et diffinitis termino sint contente. Sic quod ubi diffinitus inuenitur non sit biennio
et ecclesia nunc anno. Ipse diffinitus biennio et ecclesia gaudeat solo anno. Si-
cut inuenitur tunc quilibet suis utatur obseruantiis. Sit tamen quod termini titulo
in dictis expectantiis minime transcendatur. Sed aut durante termino in locum
defuncti ne ecclesia debito ministrorum obsequio defraudetur. In tali ubi obtinens
beneficium dicta constitucione suscepta non utetur sua sponte de fructibus ipsius be-
neficij ministri fuerunt impendendi ydoneus ordinatur. ¶ Volumus etiam
quod interim obtinens beneficium dummodo alias non sit habilis vocem habeat in capitulo
et sicut alius vocem habens admittatur ad capitulum et vocetur. Sibi quod cottidiane
distributiones ut alius si diuinis affuit tribuantur. Que non solum ad beneficia uaca-
tura sed et que uacarunt antea quorum tamen expectantie adhuc pendent si-
mul ut inuicem anni presentis et futuri sub termino limitentur. Et postquam lapsus
fuit terminus uel si iam lapsum est terminum omnino expectantie sint extincte
extendi volumus et mandamus non obstantibus contrariis consuetudinibus. In-
dulgentiis et statutis uel predecessorum nostrorum uel ipsarum ecclesiarum quibuscumque nostra uel
predecessorum nostrorum confirmatione uallatis. Quas et que quia causam eorum ces-
sant et ea uergere in abusum ut predicatur cognouimus omnibus per presentes penitus
cassamus. Datum Anno domini Mº cccº xxxviijº. ¶ De prebendis adop-
tandis et cetera ¶

Walramus dei gratia etc. ¶ Uniuerso clero maioris -
ciuitatis et diocesis salutem in domino sempiternam ¶ Cum in quibusdam nostre diocesis
collegiatis ecclesiis. In quibusdam nonnulle minores et quedam maiores
prebende existere dinoscuntur et ad maiores per ipsas minores ascensus consueuit
fieri. Sic quod senior in gradu minores obtinentium prebendas maiorem preben-
dam uacantem adoptare potest secundum ibi hactenus consuetudinem obseruatam
dicatur per consuetudinem obseruari. Et eo ipso quod minorem obtinens prebendam qua
sibi et nulli alij competere opinatur. Etiam si in hoc errore ducatur probabili
et ipsa prebenda maior ab eo tamquam sibi non competens simaliter cuiatur. Li-
cet numquam ipsam maiorem prebendam possiderit uel occupauit uel fructus ex ea
recepit. Ipsa minor prebenda sua comuis non re nec illo dimissa fuit uacare
censetur et tamquam uacans alij conferri potest ipsa adoptante ad eam nullo
tempore regredi ualiturus. Et propterea a multis didicimus in dubium reuocatum an
premissa dicto etiam quod sicut consuetudine introducta aut potius contra ea vim
quod consona dicebant de iure possint et debeant per consuetudinem obseruari. ¶ Nos
igitur quod ex hoc dubio plures perplexitates inter beneficiatos ibidem etiam inestima-
biles ecclesie detrimento cognouimus euenisse et quod plura posse non occurrat scanda-
la prouenire. Ut de cetero iam tollatur ambiguitas et fedetur opinio in premissis
prefatam consuetudinem tamquam nullam vere fuisse non fuisse nec esse obser-
uandam presentibus declaramus. Mandantes ipsis ecclesiis ut eandem de suis ob-
seruantiis studeant abolere. Datum Anno domini Mº cccº xxxviijº. ¶ De
expectantiis triennij

Walramus dei gratia etc. ¶ Dilectis in christo etc. ¶
Cum nuper flagranter diuinum cultum ~~nostris~~ nostris temporibus augmentari et
ea que in detrimentum ipsius a nonnullis ecclesiis diocesis nostre abusiue obseruata

fuerant tamen racione carencia conscripsit Super constitucione suscepti regis
p̄ felicis recordacionis Johannem papam pro edita cum qua aliqua ex ipsis asserit
ad hoc attinentibus dum fructus suorum beneficiorum expectancies ea immutare
vel non uti opponendo vel commando induerint quam plurimum excedebant non
permittentes aliquem libere ea uti Revocando restrictione annorum expectanciarum
competentium ecclesie et defuncto ut quociensque eis durantibus vacat idem be
neficium successive ipse terminum non transcendunt Quo nichilominus durante
si beneficiatus sua sponte dicta constitucione non utetur innuitur substituat
ydoneus qui ecclesie serviat in divinis Ipse etiam beneficiatus si alias sit habilis
vocem in suo habeat capitulo et non solum venientes admittatur sed etiam sequi
alius adiocetur Sibique ut alii distribuciones cottidiane si divinis affuit et
vivant Mandatum nostrum in hac parte videlicet super dicte constitucionis transgresso pe
vallatum Ne subditis nostris dum eam sit attinentie putaret laqueus
putaret eminus et in proxima preterita synodo nostra fecimus sollempniter pu
blicare Verum quia tandem experiencia teste didicimus quod nonnulli excessum re
cessum pena prohibitione sua audacia non contenti Immo etiam in finales dicte
constitucionis et nostras quam plurimum formidabiles vicibus non timentes dictum nostrum man
datum nostrum ludibriose non solum verbis contempnunt Sed et ea et dicta constitu
cione uti volentibus realiter se opponunt confingunt et asserunt eos pro hoc periurium
incurrere eo quod pro contrarium dicti mandati nostri asserbunt suis observantiis et sta
tutis qui se observaturos tempore sui introitus more solito iuraverunt Quin
dum etiam eis quod cum prefatum mandatum dicte constitucione immutaverunt obti
ne debitum tamen eorum in divinis supplere negligunt Immo volunt et ut ipsum
mandatum attinentia et defraudent ipsis divinis intereuntibus distribuciones in
mutue quas tamen mereri se postea in contrarium distribui consuetum alibi preuit
Nos igitur convenientes reputantes ut quos excessum prohibitio et dei timor
a malo non revocat saltem cohibeat severitas ecclesiastice discipline Vob
omnibus et singulis districte precipimus et mandamus quatenus dictum nostrum mandatum
quod nos presentibus renovamus in omni sua forma et singulis suis capitulis non
obstantibus iuramentis predictis et renunciacionibus an ipsum factum quod apostolicis dementia
divino cultui inde dispendio fructus dicimus non valere sine fraude aliqua
observatis Alioquin contrarium facere vel fieri procurantes directe vel indirecte
etiam vel palam quovis ad hoc quesito colore Sex dierum monicione premissa
a tempore publicacionis presentis nostri mandati execucionis finam qua in hiis supra
commit prout exigit in ipsos ferimus in tractis volumus in hiis scriptis Decerni
mus insuper et per nos denunciari mandamus excitatos eos omnes et singulos qui
constitucione suscepti predicta contra prohibicionem dicti mandati nostri postea sunt
abusi volentes ipsos a nobis de quibus constitit in iudicialibus et extra iudicial
presentim in divinis officiis evitari Datum Anno domini millesimo trecentesimo xxx nono -

Incipiunt statuta domini Wilhelmi archiepiscopi Colonien

Wilhelmus dei gratia etc. Cum nimis de innixorum statu clericorum nobis sub
iectorum et presertim dirigendo cura nos pastoralis officii sollicitudine cottidia